

	Efnahags- og viðskiptaráðuneyti	
	Minnisblað	

**Minnisblað
Almennt**

Valkostir skjals:

Áminningar

	Áskriftir:
--	-------------------

Viðtakandi: **Viðskiptanefnd Alþingis**

Sendandi: **Efnahags- og viðskiptaráðuneytið**

Dagsetning: **16.02.2010**

Málsnúmer: **EVR09110031**

Bréfalykill: **5.1**

Efni: **Umfjöllun um umsagnir við frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi**

Tilmæli ráðherra:

Texti:

Ráðuneytinu hafa borist umsagnir við frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi sem nú liggur fyrir Alþingi. Er umfjöllun umsagna í einhverjum tilfellum almenns eðlis og verður aðeins fjallað um þær sem varða efni einstakra greina.

5. gr.

SA/SFF/Tryggingamiðstöðin hf./Viðskiptaráð Íslands gagnrýna að fyrir þurfi að liggja samstarfssamningur á milli Fjármálaeftirlitsins og heimaríkis þjónustuveitanda.

Ráðuneytið getur fallist á að texti frumvarpsins setur fullmiklar kvaðir á FME um sjálfstæða samningsgerð í ljósi þess að í reynd er það CEIOPS, eða nefnd eftirlitsaðila á váttrygginga- og eftirlaunasviði Evrópusambandsins, sem gerir slíka samninga. Leggur ráðuneytið til að 2. másl. 2. mgr. 5. gr. verði svohljóðandi:
Aðeins er heimilt að endurtryggja frumtryggingaráhættu, sbr. 1. mgr., hjá endurtryggingafélagi í þriðja ríki að fyrir liggi samstarfssamningur við

eftirlitsstjórnvald í heimaríki viðkomandi endurtryggingafélags um gagnkvæmt eftirlit með starfsemi endurtryggingafélaga, sem Fjármálaeftirlitið viðurkennir.

7. gr.

Fjármálaeftirlitið leggur til að ný málsgrein bætist við greinina. Ráðuneytið styður tillöguna og leggur til að ný 2. mgr. 7. gr. verði svohljóðandi: *Nafn váttryggingafélags skal koma skýrt fram í öllum tilkynningum, þ.á m. auglýsingum, þess.*

9. gr.

SA/SFF leggja til breytingu á skilgreiningu á líftryggingu. Í sjálfu sér telur ráðuneytið að báðar tillögurnar, þ.e. sú sem er í frv. og tillaga SA/SFF, séu efnislega eins. Ekki sé því tilefni til þess að breyta texta.

17. gr.

SA/SFF leggja til breytingu á 1. tölul. 1. mgr. og telur ráðuneytið tillöguna til bóta. Töluliðurinn verði því svohljóðandi: *Í hvaða gjaldmiðli bókhald félagsins skuli fært og ársreikningar gerðir, sbr. 55. gr.*

31. gr.

SA veltir því fyrir sér hvort öll váttryggingafélög, stór sem smá, þurfi að reikna aðlagð gjaldþol. Því er til að svara að hinar almennu reglur um hvernig staðið skuli að útreikningi aðlagðs gjaldþols er að finna í 4. og 5. mgr. greinarinnar. Í 6. mgr. er vísað til þess að Fjármálaeftirlitið gefi út ítarlegri reglur um útreikninginn og, eftir atvikum, hvaða váttryggingafélög geti verið undanþegin því að reiknað aðlagð gjaldþol. Aðlagð gjaldþol er mælikvarði á gjaldþol váttryggingafélaga í samstæðu, óháð gerð samstæðunnar. Því þarf að reikna aðlagð gjaldþol vegna allra váttryggingafélaga sem eru hluti af samstæðu. Það að takmarka útreikninginn við váttryggingafélag sem á annað váttryggingafélag að dótturfélagi eða hlutdeildarfélagi var röng innleiðing á tilskipun 98/78/EB eins og rakið var í breytingartillögu Fjármálaeftirlitsins við þáverandi gerð frumvarpsins, dags. 17. febrúar 2009.

41. gr.

Viðskiptaráð Íslands leggur til að sá sem hyggst eignast eða auka við virkan eignarhlut í váttryggingafélagi skuli leita fyrirfram samþykkis Fjármálaeftirlitsins fyrir kaupunum. Ráðuneytið leggst gegn þessari tillögu þar sem hún myndi ganga gegn ákvæðum þeirrar tilskipunar Evrópusambandsins (44/2007/ESB) sem verið er að innleiða.

42. gr.

Viðskiptaráð Íslands telur að ákvæði greinarinnar (um tímatakmörk eftirlitsaðila) séu ekki í samræmi við ákvæði tilskipunar 44/2007/ESB. Ráðuneytið er þessu ósammála.

45. gr.

Ráðuneytið áttar sig ekki á því sem segir í umsögn Viðskiptaráðs Íslands um ákvæði 45. gr. Svo virðist sem ráðið geri sér ekki grein fyrir þeim efnismun sem er á ákvæðum 45. og 46. gr. frv.

54. gr.

SA/SFF/Viðskiptaráð Íslands gera athugasemdir við ákvæði 54. gr. frv. Eru þær að mismunandi toga en eiga það þó sammerkt að umsagnaraðilum finnst þrengdar verulega heimildir manna til stjórnarsetu, auknar hæfiskröfur og Fjármálaeftirlitinu gefið víðtækt vald til mats.

Nokkrar þeirra breytinga sem lagðar eru til með frumvarpinu var ekki að finna í eldri útgáfum þess. Meðal slíkra breytinga má nefna breytingar sem gerðar hafa verið á ákvæðum um stjórnir. Breytingar þessar miða að því að samræma sem best ákvæði laga um váttryggingastarfsemi og ákvæði laga um fjármálafyrirtæki, en fyrir Alþingi liggur frumvarp til laga um breyting á lögum um fjármálafyrirtæki. Breytingar þessar eru tilkomnar vegna tillagna sérfræðings sem stjórnvöld fengu til þess að gera úttekt á innlendu lagaumhverfi fjármálamarkaðar sem og vegna breytinga sem verið er að ráðast í á vettvangi Evrópusambandsins.

Það er vissulega rétt að hert er á hæfisskilyrðum og FME eru færð beittari vopn en áður, m.a. hvað varðar matskennd atriði. Þótt slíkt gangi vissulega gegn þeirri venju að lög innihaldi tæmandi upptalningu á heimildum aðila eins og FME, eru tillögur frumvarpsins engu að síður í samræmi við tillögur hins virta sérfræðings.

Þrátt fyrir það sem að framan segir getur ráðuneytið, fyrir sitt leyti, fallist á að samræma megi betur texta frumvarpsins við texta frumvarps um breyting á lögum um fjármálafyrirtæki. Leggur ráðuneytið til að 5. mgr. og 6. mgr. 54. gr. verði svohljóðandi:

5. mgr. Stjórnarmenn mega ekki eiga sæti í stjórn annars váttryggingafélags eða aðilum tengdum því né vera starfsmenn, lögmenn, endurskoðendur eða tryggingastærðfræðingar annars váttryggingafélags eða tengdra félaga. Starfsmönnum váttryggingafélags er ekki heimilt að sitja í stjórn viðkomandi váttryggingafélags.

6. mgr. Þrátt fyrir ákvæði 5. mgr. getur stjórnarmaður eða starfsmaður váttryggingafélags eða fjármálafyrirtækis tekið sæti í stjórn annars váttryggingafélags, fjármálafyrirtækis eða fjár-málasamsteypu ef um er að ræða dóttur - eða hlutdeildarfélag fyrrnefnda félagsins eða félag sem er dótturfélag eða

hlutdeildarfélag félags með yfirráð í fyrrnefnda félaginu. Sama gildir um lögmann móðurfélags. Stjórnarseta samkvæmt þessari málsgrein skal háð því að hún skapi ekki, að mati Fjármálaeftirlitsins, hættu á hagsmunaárekstrum á fjármálamarkaði. Í þessu sambandi skal m.a. horft til eignarhalds aðila og tengsla félagsins sem um ræðir við aðra aðila á fjármálamarkaði svo og hvort tengslin geti skaðað heilbrigðan og traustan rekstur váttryggingafélagsins.

Í umsögn VÍ er því haldið fram að ákvæði 54. gr. eigi sér ekki hliðstæðu í tilskipun 44/2007/ESB. Hér gætir misskilnings þar sem ákvæði VII. kafla eru ekki til innleiðingar á þeirri tilskipun. Ekki er því tilefni til að leita hliðstæðna við ákvæði þessi í tilskipuninni.

55. gr.

SA/SFF og Ríkisskattstjóri fjalla um ákvæði greinarinnar í sínum umsögnum. Í samræmi við tillögur RSK leggur ráðuneytið til eftirfarandi breytingar:

1. Orðið „skýringar“ bætist við í 2. málsl. 1. mgr. á eftir orðinu „sjóðsstreymi“.
2. Lokamálsliður 1. mgr. verði svohljóðandi: Ársreikningur skal gefa glögga mynd af fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu váttryggingafélags og skal saminn í samræmi við settar alþjóðlegar reikningsskilareglur, sbr. VIII. kafla laga um ársreikninga.
3. Orðin „og settar reikningsskilareglur“ í 1. málsl. 4. mgr. falli brott.

56. gr.

SA/SFF, Félag löggiltra endurskoðenda, Endurskoðendaráð og Ríkisskattstjóri fjalla um ákvæði greinarinnar í sínum umsögnum. SA/SFF telur ákvæði lokamálsgreinarinnar óþörf og mælast til þess að meginregla 20. gr. laga um endurskoðendur varðandi starfstíma endurskoðenda sé látin gilda. Endurskoðendaráð segir í sinni umsögn að skoða þurfi ákvæði greinarinnar betur m.t.t. laga um endurskoðendur og FLE, sem ekki gerir athugasemdir við tímatakmörkin, telur að huga þurfi að stöðu þeirra sem eru að starfa fyrir váttryggingafélög við gildistöku laganna. Ríkisskattstjóri bendir á að bæta þurfi tilvísun til endurskoðunarfyrirtækis við í 2. málsl. 1. mgr.

Ráðuneytið getur ekki samþykkt að með ákvæðum frumvarpsins um styttn samfelldan starfstíma endurskoðenda eða endurskoðunarfyrirtækja fyrir váttryggingafélög sé gengið of hart fram. Ekki er að finna tilvísun til endurskoðunarfyrirækja í 3. mgr. 20. gr. laga um endurskoðendur en frumvarpið gerir ráð fyrir því að ekki sé nægjanlegt að skipta um endurskoðanda innan sama endurskoðunarfyrirtækis til þess að ná markmiðum ákvæðisins, sem er aukið aðhald og gagnrýnni umfjöllun þeirra sem koma að endurskoðun. Þeim markmiðum verður, að mati ráðuneytisins, best náð með því að endurskoðendur megi eiga von á því að þeir sem taka við endurskoðun á tilteknum fyrirtækjum munu geta lagt mat á vinnubrögð forvera sinna.

Í samræmi við tillögu RSK leggur ráðuneytið til að orðunum „*eða endurskoðunarfyrtæki*“ verði bætt við 2. másl. 1. mgr., á eftir „endurskoðendur“.

58. gr.

SA/SFF óska eftir því að FME hafi heimild til þess að gefa lengri skilafrest á ársreikningi en ákvæði frumvarpsins gera ráð fyrir. Þótt ráðuneytið hafi ekki sterkar skoðanir á tillögu þessari hallast það þó að því að full þörf sé á að afmarka fresti eins og kostur er.

59. gr.

Til þess að gera Fjármálaeftirlitinu kleift að fylgja eftir ákvæði um skýrsluskil, leggur FME til viðbót við 1. másl. 1. mgr. Ráðuneytið styður tillögu þessa og leggur til að á eftir orðinu „það“ í 2. línu komi „*innan þriggja mánaða frá lokum reikningsárs*“.

62. gr.

SA/SFF og Ríkisskattstjóri fjalla um efni greinarinnar í sínum umsögnum. Til samræmis við þá breytingu sem SA/SFF leggur til varðandi 17. gr. frumvarpsins og þessa grein, leggur ráðuneytið til að í stað orðsins „mynt“ í 5. mgr. komi „*gjaldmiðli*“.

Ríkisskattstjóri leggur til að 5. mgr. verði breytt á þann veg að vísað sé til heimildar Ársreikningaskrár um færslu bókhalds í erlendri mynt. Tillaga þessi gengur þvert gegn tillögu frumvarpsins, sbr. 17. gr., að váttryggingafélög ákveði sjálf starfsrækslugjaldmiðil sinn en ekki opinber stofnun. Ætla má að vandað hagsmunamat liggi til grundvallar ákvörðun félags um að færa bókhald sitt í öðrum gjaldmiðli en íslenskri krónu og verður ekki komið auga á að aðrir en félagið sjálft, eða aðilar á þess vegum, geti staðið að slíku mati. Ákvæði 5. mgr. greinarinnar er aðeins ætlað að tryggja að FME þurfi ekki að standa straum af kostnaði við að umreikna fjárhagslegar stærðir yfir í íslenskar krónur.

103. gr.

Ríkislögreglustjórinn leggur til að í stað orðanna „opinber rannsókn“ í 1. og 2. mgr. greinarinnar komi „*sakamálarannsókn*“. Ráðuneytið gerir ekki athugasemdir við þá tillögu.

Annað

Ríkislögreglustjórinn hefur sent inn umsögn sem virðist snúa að frumvarpi sem þegar er orðið að lögum, nr. 55/2007. Ráðuneytið bendir á að undirbúningur að setningu þeirra laga tók langan tíma og átti embætti Ríkislögreglustjóra aðild að þeirri vinnu.

Ráðuneytið telur afar varhugavert að hreyfa við viðurlagaákvæðum í lögum á fjármáلامarkaði án vandaðs undirbúnings og setur sig því upp á móti hugmyndum Ríkislögreglustjóra.

SA/SFF fjalla nokkuð um gildistöku einstakra ákvæða. Ráðuneytið telur eðlilegt að komið sé til móts við hugmyndir um aðlögunartíma eins og kostur er en telur ekki tímabært að taka afstöðu til einstakra tillagna.

Frá efnd.- og vðskem.

Alþingi
Erindi nr. P 138/1749
komudagur 229. maí 15.4.2010

DRÖG

Reglugerð um jöfnun eigna á móti váttryggingaskuld frumtryggingafélaga.

Almenn ákvæði.

1. gr.

Með váttryggingaskuld frumtryggingafélags er átt við óuppgerðar heildarskuldbindingar þess vegna gerðra váttryggingasamninga eins og hún er metin sem liður skuldamegin í efnahagsreikningi félagsins. Í líftryggingafélagi er váttryggingaskuldin einnig nefnd líftryggingaskuld. Einnig er átt við útjöfnunarsjóð vegna greiðsluváttrygginga.¹

Með frumtryggingafélagi er átt við félag eða stofnun sem váttryggir váttryggingaráhættu neytenda með starfsleyfi sem gefið hefur verið út hér á landi og útibú erlendra frumtryggingafélaga með aðalstöðvar utan Evrópska efnahagssvæðisins sem leyfi hafa fengið til váttryggingastarfsemi hér á landi, sbr. lög nr. 60/1994.

2. gr.

Frumtryggingafélag skal sjá til þess að fyrir hendi séu eignir sérstaklega tilgreindar á móti váttryggingaskuldinni til að tryggja að félagið geti staðið við váttryggingaskuldbindingar sínar. Í því skyni skulu eignir valdar með tilliti til samsetningar váttryggingaskuldarinnar, uppgjörshraða skuldbindinganna, virði eignanna og ávöxtunar þeirra til skemmri og lengri tíma.

Félagið skal tryggja fjölbreytni og dreifingu eigna á móti váttryggingaskuld í samræmi við tegund þeirra skuldbindinga sem hvíla á félaginu. Taka skal tillit til þeirrar áhættu sem félagið ber og felst í fjárfestingu af tiltekinni tegund og skulu eignir á móti váttryggingaskuldbindingu félagsins valdar í samræmi við það. Eignum sem ekki er hægt að selja með stuttum fyrirvara skal halda innan hóflegra marka. Ákvæði 8., 9. og 10. gr. eiga ekki við um skuldbindingar vegna líftryggingasamninga með fjárfestingaráhættu líftryggingataka nema að því marki sem í þeim felst loforð félagsins um vexti eða tiltekna útborgun.²

Miða skal fjárhæðir og dreifingu eigna við heildarupphæð váttryggingaskuldar. Tekið skal tillit til breytinga á váttryggingaskuld og eignum sem eiga að mæta henni innan reikningsársins nema um tímabundnar sveiflur innan þess sé að ræða.

Tegundir eigna.

3. gr.

Frumtryggingafélag má ekki nota aðrar tegundir eigna á móti váttryggingaskuld en þær sem að neðan greinir, auk þeirra sem getið er í 4. og 5. gr.:

¹ 1. gr. reglugerðar nr. 484/2006

² 1. gr. reglugerðar 581/1991

1. Verðbréf með ábyrgð ríkis og kröfur á ríki á svæði A. Verðbréf útgefin af fjölþjóða þróunarbönkum, eins og þeir eru skilgreindir í 2. gr. reglugerðar nr. 530/2003 um eiginfjárlutfall fjármálafyrirtækja, sem eitt eða fleiri aðildarríki samningsins um Evrópska efnahagssvæðið eru aðilar að.³
2. Innstæður hjá viðskiptabönkum, sparisjóðum og öðrum fjármálastofnunum á svæði A undir opinberu eftirliti.
3. Útlán með veði í líftryggingum hjá félaginu allt að endurkaupsverði.
4. Verðbréf með ábyrgð sveitarfélags og kröfur á sveitarfélag á svæði A.
5. Verðbréf skráð á skipulegum verðbréfamarkaði á svæði A. Verðbréf útgefin af viðskiptabönkum, sparisjóðum og öðrum fjármálastofnunum undir opinberu eftirliti á svæði A og útlán með ábyrgð þeirra.
6. Fasteignir, lönd og lóðir. Eignarhlutir í félögum sem hafa að megintilgangi að fjárfesta í slíkum eignum. Aðrir varanlegir rekstrarfjármunir. Verðbréf með veði í varanlegum rekstrarfjármunum.
7. Hlutabréf ekki skráð á skipulegum verðbréfamarkaði.
8. Verðbréf og kröfur með annarri tryggingu en í 6. tölul.
9. Verðbréf og kröfur án sérstakrar tryggingar.
10. Reiðufé.
11. Hlutdeild í verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum sbr. lög nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði, en verðbréfasafni að baki skirteinunum skal skipt á aðra töluliði þessarar málsgreinar í samræmi við takmarkanir 8. og 9. gr.⁴

Um skilgreiningu á svæði A fer samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands um mat á áhættugrunni við útreikning á eiginfjárlutfalli lánastofnana og fjárfestingarfyrirtækja, eins og þær eru á hverjum tíma. Um skilgreiningu á skipulegum verðbréfamarkaði fer samkvæmt lögum nr. 110/2007, um kauphallir.

4. gr.

Tilgreina má hlut endurtryggjenda í váttryggingaskuld sem eign á móti váttryggingaskuld sé endurtryggt hjá váttryggingafélagi með staðfestu á Evrópska efnahagssvæðinu.

Kröfur á félög með sérstakan tilgang geta talist til eigna á móti váttryggingaskuld samkvæmt reglum sem Fjármálaeftirlitið setur.

Geymslufé og iðgjaldakröfur vegna endurtrygginga má tilgreina á móti váttryggingaskuld hafi ekki liðið meira en þrír mánuðir frá gjalddaga.

Hafi endurtryggjandi staðfestu utan Evrópska efnahagssvæðisins má heimila að hlutur endurtryggjenda sé tilgreindur sem eign á móti váttryggingaskuld, enda sé endurtryggjandinn undir opinberu eftirliti og uppfylli kröfur um fjárhagslegan styrk sem Fjármálaeftirlitið metur fullnægjandi.

³ 1. gr. reglugerðar nr. 699/2003

⁴ 2. gr. reglugerðar nr. 484/2006. Með orðalaginu "verðbréfasafni að baki skirteinunum skal skipt á aðra töluliði..." þýðir að félaginu er skylt að horfa í gegnum sjóðina, þ.e. kynna sér þær fjárfestingar sem eru í sjóðunum og gæta þess að fjárfesting í verðbréfasjóði leiði ekki til þess að farið sé út fyrir þær takmarkanir sem kveðið er á um í 7. og 8. gr. reglugerðarinnar.

5. gr.

Eignfærðan kostnað við öflun líftrygginga má nota á móti váttryggingaskuld að því marki er samsvarar sama lið í tæknigrundvelli líftrygginga. Í öðrum greinum váttrygginga má nota slíkan öflunarkostnað að sama marki og ráð er fyrir gert í iðgjaldaskuldinni.

Fjárfestingar vegna líftrygginga með fjárfestingaráhættu líftryggingataka⁵

6. gr.

Þegar skuldbinding samkvæmt líftryggingasamningi er með beinum hætti háð verðgildi eininga í verðbréfasjóði eða fjárfestingarsjóði samkvæmt lögum nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði eða verðgildi eininga í sjóði sem er í vörslu frumtryggingafélagsins, skal líftryggingaskuld vegna skuldbindingarinnar mætt með einingum sem samsvara, eins og hægt er, þeim einingum sem samningurinn kveður á um eða þegar slíkar einingar eru ekki til, með sömu eignum og að baki liggja.

Þegar skuldbinding samkvæmt líftryggingasamningi er með beinum hætti háð gengi hlutabréfa eða annarri viðmiðun en fram kemur í 1. mgr. skal váttryggingaskuld vegna þessarar skuldbindingar mætt, eins og hægt er, annaðhvort með einingum sem taldar eru samsvara eignum sem vísað er til í samningnum, eða þegar einingar af því tagi eru ekki fáanlegar, með hæfilega öruggum og seljanlegum eignum samsvarandi eins vel og hægt er því sem samningurinn tekur mið af.

Mat á eignum.

7. gr.

Meta skal í hverju tilviki fyrir sig þá áhættu sem felst í þeim eignum sem ætlað er að mæta váttryggingaskuldinni og sérstaklega með tilliti til dreifingar þannig að vægi einstakra tegunda og eigna á einni hendi verði takmarkað.

Varanlega rekstrarfjármuni má því aðeins nota sem eign á móti váttryggingaskuld að þeir hafi verið nægilega afskrifaðir og færðir niður í verð sem ætla má að fyrir þá fáiist.

Verðbréf og kröfur má ekki nota sem eign á móti váttryggingaskuld nema eignin teljist trygg og hafi verið nægilega færð niður.

Framseljanleg verðbréf sem ekki eru skráð á skipulegum verðbréfamarkaði má því aðeins nota á móti váttryggingaskuld að þeim verði komið í verð með skömmum fyrirvara eða að um sé að ræða eignarhald í fjármálastofnun undir opinberu eftirliti. Afleiðusamninga svo sem vilnanir, framvirka samninga og skiptasamninga má aðeins nota við mat á eignum sem samningarnir tengjast. Matið skal vera varfærnislegt og

⁵ 3. gr. reglugerðar nr. 581/1991

má aðeins nota afleiðusamninga sem stuðla að því að draga úr fjárfestingaráhættu og eru liður í að auka hagkvæmni fjárfestingarstjórnunar.⁶

Útistandandi iðgjöld og kröfur á miðlara sem rekja má til váttrygginga (frum- eða endurtrygginga) má því aðeins nota að eigi hafi liðið meira en þrír mánuðir frá gjalddaga.

Frá hverri eign skal draga áhvílandi lán og taka tillit til ábyrgða. Frá kröfum á einstaka skuldunauta skal draga skuldir félagsins við þá.

Dreifing eigna.

8. gr.

Hámark einstakra tegunda eigna samanlagt sem hlutfall af váttryggingaskuld, sbr. töluliði 3. greinar og töflu í viðauka, er í 1. tl. 100%, í 2. tl. 100%, í 3. tl. 100%, í 4. tl. 50%, í 5. tl. 40%, í 6. tl. 40%, í 7. tl. 10%, í 8. tl. 8%, í 9. tl. 5%, í 10. tl. 3% og í 11. tl. 40%.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr er heimilt að telja útistandandi iðgjöld og kröfur á váttryggingamiðlara sem falla undir 9. tl. 3. gr. sem allt að 50% af iðgjaldaskuld.

9. gr.

Hámarkshlutfall eigna á einni hendi á móti váttryggingaskuld, þ.e. eign útistandandi hjá sama einstaklingi eða lögaðila, hjá sama lántakanda eða útgefanda, sbr. töluliði 3. greinar og töflu í viðauka er:

- 1. tölul. 100%.
- 2. tölul. 50%..3. tölul. 100%.
- 4. tölul. 10%.
- 5. tölul. 5%. Þó má hámarkið á einni hendi hækka í 10% svo fremi að slíkar eignir nemi samanlagt ekki yfir 40% heildarváttryggingaskuldar.
- 6. tölul. 5%. Sama gildir um fleiri eignir á sama stað eða í nálægð hvernar annarrar þannig að þær teljist ein fjárfesting.
- 7. tölul. 1%.
- 8. tölul. 1%.
- 9. tölul. 1%.
- 11. tölul. 10%⁷. Hámarkshlutfall í hverjum verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði má vera 10%. Að hámarki má fjárfesta 20% í sjóðum hvers rekstrarfélags.

Kröfur á einn aðila af fleiri en einni tegund samkvæmt 2., 4. – 9. og 11. töluliðum 3. gr. mega samanlagt mest nema þeirri hlutfallstölu sem tilgreind er fyrir þann tölulið þar sem hlutfallstala hlutaðeigandi eigna er hæst.⁸

⁶ 4. gr. reglugerðar nr. 581/1991

⁷ 4. gr. reglugerðar nr. 484/2006

⁸ 5. gr. reglugerðar nr. 484/2006

10. gr.

Hlutdeild í dótturfélagi sem hefur það hlutverk eitt að ávaxta eignir frumtryggingafélagsins að öllu leyti eða að hluta skal metin sem hlutdeild félagsins í eignum dótturfélagsins.

Fjármálaeftirlitið getur krafist þess að eignir í öðrum dótturfélögum séu metnar á sama hátt.⁹

Gengisáhætta.

11. gr.

Velja skal eignir á móti váttryggingaskuld með tilliti til gengisáhættu þannig að dregið sé úr vægi hennar svo sem kostur er. Eignirnar skulu ávaxtaðar í aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins nema Fjármálaeftirlitið veiti undanþágu frá því skilyrði sérstaklega.

Eignir á móti váttryggingaskuld skulu að meginreglu vera í sama gjaldmiðli og skuldbindingin sem þeim er ætlað að mæta. Víkja má frá þeirri reglu, nemi eignir sem ættu að vera í tilteknum gjaldmiðli 7% eða minna af eignum samanlagt í öðrum gjaldmiðlum.¹⁰

Frumtryggingafélag má ekki ávaxta meira en sem svarar 20% váttryggingaskuldbindinga sem eru í tilteknum gjaldmiðli, í eignum sem eru í öðrum gjaldmiðli.

12. gr.

Þegar tilgreint er í váttryggingasamningi að váttryggingavernd skuli veitt í tilteknum gjaldmiðli skal litið svo á að skuldbinding frumtryggingafélags sé í sama gjaldmiðli eða, komi það ekki fram í samningnum, að skuldbindingin sé í gjaldmiðli þess ríkis þar sem váttryggingaáhættan er eða skuldbindingin komst á, sbr. 8. gr. laga nr. 60/1994.

Ekki skal gerð krafa um jöfnun eigna á móti váttryggingaskuld vegna gengisáhættu í tilteknum gjaldmiðli þegar hindranir varðandi fjármagnsflutninga eru í gildi eða af öðrum ytri ástæðum þegar talið yrði að markmiði um takmörkun á vægi gengisáhættu yrði ekki náð með slíkri jöfnun eigna á móti skuldbindingum.

Skrá yfir eignir.

13. gr.

Frumtryggingafélag skal á hverjum tíma hafa yfirsýn yfir þær eignir sem mæta eiga váttryggingaskuld. Ennfremur skal frumtryggingafélag hafa yfirsýn yfir verðbréfasafn

⁹ 5. gr. reglugerðar nr. 581/1991

¹⁰ 6. gr. reglugerðar nr. 581/1991

að baki hlutdeildarskírteinum verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða.¹¹ Upplýsingar um eignir til jöfnunar váttryggingaskuld skulu ársfjórðungslega sendar Fjármálaeftirlitinu og á öðrum tíma ef Fjármálaeftirlitið telur ástæðu til.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. getur Fjármálaeftirlitið ákveðið að upplýsingar frumtryggingafélags um eignir til jöfnunar váttryggingaskuld séu að jafnaði sendar því árlega ef gjaldþol félagsins er verulega umfram lágmarksgjaldþol og starfsemi félagsins er takmörkuð við sérhæfða váttryggingastarfsemi.

Ýmis ákvæði.

14. gr.

Fjármálaeftirlitinu er heimilt að fenginni rökstuddri umsókn frá frumtryggingafélagi að veita tímabundna og takmarkaða undanþágu frá ákvæðum 3., 8. og 9. gr. um samsetningu og dreifingu eigna og eignir á einni hendi sem mæta eiga váttryggingaskuld að teknu tilliti til nauðsynlegra varfærnisssjónarmiða, sbr. 2. og 7. gr.

15. gr.

Reglugerð þessi er sett í samræmi við 3. mgr. 34. gr. laga um váttryggingastarfsemi nr. 60/1994 og öðlast þegar gildi.

¹¹ 7. gr. reglugerðar nr. 484/2006

Alþingi
Erindi nr. P 138/948
komudagur 22. 1. 2010

Endurskoðendaráð

Alþingi
Viðskiptanefnd
Alþingishúsinu við Austurvöll
150 Reykjavík

Reykjavík, 21. janúar 2010

Efni: Umsögn Endurskoðendaráðs um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi - 229. mál, þskj. 254.

Endurskoðendaráð starfar skv. lögum um endurskoðendum, nr. 79/2008 og skal m.a. veita stjórnvöldum í té umsagnir varðandi efni á sviði endurskoðunar. Óskar endurskoðendaráð eftir því að koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum vegna frumvarps til laga um váttryggingastarfsemi (229. mál, þskj. 254) sem lagt hefur verið fram á Alþingi.

Í 4. mgr. 56. gr. frumvarpsins er kveðið á um að ekki sé heimilt að kjósa sama endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki oftar en fimm ár í röð.

Eins og fram kemur í athugasemdum við greinina í frumvarpinu er fjallað um starfstíma endurskoðenda hjá svonefndum einingum tengdum almannahagsmunum í 20. gr. laga um endurskoðendur nr. 79/2008. Í því ákvæði er sérstaklega mælt fyrir um að starfstími sama endurskoðanda hjá slíkum aðila megi ekki vera umfram sjö ár en að hann megi veita viðkomandi þjónustu á ný eftir tvö ár. Í þessu frumvarpi er gengið lengra; bæði er tíminn stytur niður í fimm ár og eins tekur takmörkunin jafnt til endurskoðenda og endurskoðunarfyrirtækja.

Þá hefur einnig verið lagt fram á Alþingi frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, 343 mál þskj. 614, þar sem er lagt til í 43. gr. þess breyting á 2. mgr. 90. gr. laganna þannig að fjármálafyrirtækjum verði óheimilt að kjósa sama endurskoðunarfyrirtæki oftar en fimm ár í röð.

Í 7. tölul. 1. gr. fyrirnefndra laga um endurskoðendur er „*eining tengd almannahagsmunum*“ skilgreind sem

- a. Lögaðili sem er með skráð lögheimli á Íslandi og hefur verðbréf sín skráð á skipulegum verðbréfamarkaði
- b. Lífeyrissjóður sem hefur fullgilt starfsleyfi.
- c. Lánastofnun eins og hún er skilgreind í lögum nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki og
- d. Félag sem hefur starfsleyfi til að reka váttryggingastarfsemi hér á landi.

Endurskoðunarráð telur að hér sé um að ræða stefnubreytingu frá nýsettum lögum um endurskoðendur þar sem gerðar voru auknar kröfur til endurskoðunar tiltekinna aðila sem

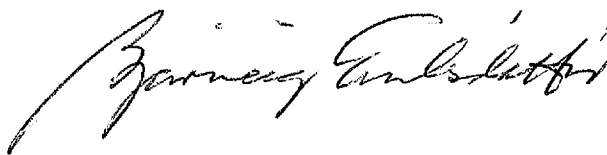
endurskodendarad@fjr.stjr.is
Reykjavíkurvegi 62
220 Hafnarfirði

skilgreindir eru sem eining tengd almannahagsmunum. Þetta leiði til tvenns konar sérreglna um kosningu og starfstíma endurskoðenda og endurskoðunarfyrirtækja hjá einingum tengdum almannahagsmunum og geri framangreindar kröfur til slíkra aðila í lögum um endurskoðendur ómarkvissar, auk þess sem slíkt er til þess fallið að valda misskilningi. Til að koma í veg fyrir slíkt þyrfti að vera samræmi á milli þessarar laga og færi því betur á að vera með tilvísun í lögum um váttryggingastarfssemi til sérákvæða laga um endurskoðendur þar sem þar að auki kæmi fram með skýrum hætti að váttryggingafélög teljist vera einingar tengdar almannahagsmunum.

Þess ber að geta að ákvæðið um sjö ára regluna í lögum 79/2008 er í samræmi 2. tölul. 42. gr. 8. félagatilskipunarinnar, sem lögum um endurskoðendur er ætlað að koma til framkvæmda. Í nefndu ákvæði tilskipunarinnar greinir að tryggt skuli að hjá einingum tengdum almannahagsmunum sé skipt um aðalendurskoðanda- eða endurskoðendur sem bera ábyrgð á framkvæmd lögboðinnar endurskoðunar innan sjö ára að hámarki frá tilnefningu þeirra og að þeim sé ekki heimilt að taka aftur þátt í endurskoðun aðilans fyrir en að a.m.k. tveimur árum liðnum.

Endurskoðunarráð leggur því til að ofangreint ákvæði frumvarpsins verði skoðað betur í tengslum við nýsett lög um endurskoðendur og hvort efni séu til að endurskoða starfstíma endurskoðenda hjá öllum „*einingum tengdum almannahagsmunum*“ ef hann telst of langur í gildandi lögum og breyta þeim lögum.

f.h. endurskoðendaráðs

Bjarnveig Eiríksdóttir

formaður

Alþingi
Erindi nr. P 138/946
komudagur 22.1.2010

Reykjavík 21. janúar 2010
Tilv. FLE 4-2010

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

b/t Kristjönu Benediktsdóttur

**Málefni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, 229
mál.**

Með vefpósti dags. 28. desember s.l. óskaði Viðskiptanefnd Alþingis eftir
umsögn Félags löggiltra endurskoðenda (FLE) um ofangreint málefni.

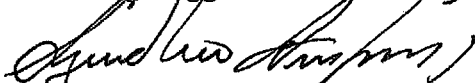
Samkvæmt samþykktum félagsins sendi stjórnin ofangreint erindi til álitsnefndar
FLE.

Álitsnefndin tók málið til umfjöllunar og gerir meðfylgjandi athugasemdir við
frumvarpið.

Almenn athugasemd:

Ekki kemur nægilega skýrt fram í frumvarpinu hvort ákvæði 56. greinar um að
ekki megi kjósa sama endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki oftar en 5 ár í
röð sé afturvirkð eða ekki. Með öðrum orðum, hvort skipta þurfi um
endurskoðanda hjá váttryggingarfélagi sem hefur verið með sama endurskoðanda
eða endurskoðunarfyrirtæki í 5 ár eða lengur þegar lögin öðlast gildi.

Virðingarfyllst,
f.h. Félags löggiltra endurskoðenda

Sigurður B. Arnþórsson
Framkvæmdastjóri FLE

FJÁRMÁLAÆFTIRLITIÐ

Alþingi
Erindi nr. P 138/950
komudagur 22.1.2010

Nefndasvið Alþingis
Kristjana Benediktsdóttir skjalavörður
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

20. janúar 2010
Tilvísun: 2009120065

Umsögn Fjármálaeftirlitsins um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, sbr. þingskjal 254 - 229. mál.

Vísað er til tölvupósts viðskiptanefndar Alþingis til Fjármálaeftirlitsins, dags. 28.12. 2009, þar sem óskað er umsagnar um nefnt frumvarp. Þá er og vísað til samskipta við yður 19.01. sl. varðandi frest til að skila umsögn um frumvarpið.

Með hliðsjón af ofanrituðu skal eftirfarandi getið.

I. Vísað er til fyrri umsagna Fjármálaeftirlitsins um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi.

Fjármálaeftirlitið vísar til fyrri umsagna sinna um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, dags. 17.02. 2009, 12.03. 2009 og 18.06. 2009. Frumvarpið hefur í meðförum Alþingis tekið nokkrum breytingum m.a. að teknu tilliti til ábendinga Fjármálaeftirlitsins.

II. Eftirfarandi ábendinga skal getið vegna frumvarpsins sbr. þingskjal 254 - 229. mál. Fjármálaeftirlitið telur mikilvægt að viðskiptanefnd hugi að eftirfarandi atriðum:

Varðandi 7. gr. frumvarpsins.

Við markaðssetningu váttryggingafélaga á vörum sínum hefur undanfarið borið á því að nafns váttryggingafélags sé ekki getið í auglýsingum. Fjármálaeftirlitið telur slíka markaðssetningu til þess fallna að villa um fyrir neytendum um fjölda váttryggingafélaga á markaði auk þess sem hún getur valdið vafa um það hver raunverulegur váttryggjandi er. Markaðssetning Tryggingamiðstöðvarinnar hf. á vörumerkinu Elísabet er dæmi þessa en Fjármálaeftirlitið hefur orðið þess vart að neytendur telji að um sjálfstætt váttryggingafélag sé að ræða.

Í 3. mál. 1. mgr. 23. gr. eldri laga um váttryggingastarfsemi frá árinu 1978 (nr. 50/1978) var kveðið á um að nafn váttryggingafélags skyldi koma skýrt fram í tilkynningum og öllu prentuðu máli sem frá félaginu fer. Ákvæði þessa efnis er hins vegar ekki að finna í 13. gr. núgildandi laga um váttryggingastarfsemi nr. 60/1994.

Fjármálaeftirlitið telur fullt tilefni til að bæta við 2. mgr. 7. gr. frumvarpsins eftirfarandi orðalagi: "Nafn váttryggingafélags skal koma skýrt fram í öllum tilkynningum, þ.á.m. auglýsingum, sem frá váttryggingafélagi stafa."

Varðandi 1. mgr. 59. gr. frumvarpsins.

Nefnd 1. mgr. 59. gr. frumvarpsins er samhljóða 1. mgr. 48. gr. núgildandi laga um váttryggingastarfsemi. Samkvæmt 23. tl. 1. mgr. 99. gr. laganna getur Fjármálaeftirlitið lagt stjórnvaldssektir á hvern þann sem brýtur gegn ákvæðinu en þar sem tímafrestur vegna

upplýsingaskyldu er ekki skilgreindur í ákvæðinu hefur slík álagning stjórnvaldssekta ekki reynst framkvæmanleg þegar um ófullnægjandi upplýsingaskyldu um starfsemi erlendis er að ræða.

Samkvæmt framanrituðu leggur Fjármálaeftirlitið til að 1. mál. 1. mgr. 59. gr. frumvarpsins verði endurorðaður sem hér segir: "Reki váttryggingafélag sem fengið hefur starfsleyfi hér á landi, útibú eða veiti þjónustu erlendis skal það innan þriggja mánaða frá lokum reikningsárs láta Fjármálaeftirlitinu í té upplýsingar um iðgjaldamagn, tjónakostnað og umboðslaun án frádráttar á hlut endurtryggjenda með skiptingu á einstök ríki og starfsemi þar sem útibú er rekið og þar sem þjónusta er veitt."

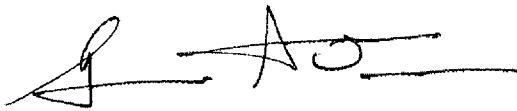
Undirstrikað er mikilvægi þess að frumvarp til nýrra laga verði samþykkt á Alþingi.

Loks undirstrikar Fjármálaeftirlitið mikilvægi þess að frumvarp til nýrra laga um váttryggingastarfsemi verði samþykkt á Alþingi. Innleiðing tilskipunar nr. 2005/68/EB um endurtryggingar er mikilvæg jafnframt því sem gerðar verði nauðsynlegar breytingar vegna innleiðingar á tilskipun nr. 2002/87/EB um viðbótareftirlit með fjármálafyrirtækjum, váttryggingafélögum og fjárfestingarfélögum í fjármálasamsteypum.

Fjármálaeftirlitið veitir fyllri upplýsingar ef óskað er.

Virðingarfyllst,

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

Gunnar Þ. Andersen

Rúnar Guðmundsson

Til Viðskiptanefndar Alþingis

Við er til fundar sem fram fór í viðskiptanefnd Alþingis 9. desember, þar sem gestir voru undirritaður frá Fjármálaeftirlitinu og Kjartan Gunnarsson frá Efnahags- og viðskiptaráðuneytinu. Umræðuefnið var 229. mál, frumvarp til laga um váttryggingastarsemi. Á fundinum var beðið um viðbótarupplýsingar sem fylgja hér með.

Í viðhengi er reglugerð nr. 646/1995 um eignir til jöfnunar váttryggingaskuldar (þar sem breytingar sem gerðar hafa verið í gegnum tíðina hafa verið felldar inn). Gögn þessi eru send vegna umræðu um 36. og 37. gr. frumvarpsins. Fjármálaeftirlitið áréttar það sjónarmið sem fram kom á nefndum fundi að ekki sé ástæða til að hrófla við þeirri hefð sem verið hefur frá upphafi gildistöku EES samningsins að hafa heimildir og takmarkanir á fjárfestingum eigna til jöfnunar váttryggingaskuld í reglugerð, einkum vegna þeirra umfangsmiklu breytinga sem fyrirsjáanlegar eru á lagaumhverfi váttryggingafélaga á næstu árum. Breytingar þessar varða meðal annars gjaldþolskröfur vegna fjárfestingaráhættu og heimildir til fjárfestinga.

Á umræddum fundi var einnig rætt um ákvæði 3. mgr. 11. gr. frumvarpsins þar sem segir „þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr. er váttryggingafélagi heimilt að reka viðskiptabanka eða aðra fjármálastarfsemi í sérstöku félagi, enda sé starfsemin háð starfsleyfi og eftirliti opinberra aðila“.

Ákvæði þetta er samhljóða 3. mgr. 9. gr. gildandi laga nr. 60/1994 um váttryggingastarfsemi. Í athugasemdum við frumvarp til þeirra laga segir: „Eins og í LUV, sbr. 4. gr., er grundvallarskilyrði að váttryggingafélag reki ekki váttryggingastarfsemi sem er óháð váttryggingastarfsemi og er nýmæli að reynt er að skilgreina hvenær starfsemi telst óskyld starfsemi, sbr. 2. mgr. Á hinn bóginn er talið rétt að rýmka möguleika váttryggingafélaga til að reka hliðarstarfsemi sem tengist hinni hefðbundnu váttryggingastarfsemi, og til að ávaxta fjármuni sína þegar það er liður í eðlilegri starfsemi á þessu sviði. Er það í samræmi við þróun sem víða hefur átt sér stað á undanförunum árum. Er hér lagt til að váttryggingafélög megi eiga meirihluta í fyrirtæki sem rekur fjármálastarfsemi, þ. á m. viðskiptabanka að því tilskilu að fyrirtækið sé háð opinberu eftirliti svo sem hjá bankaeftirliti Seðlabanka Íslands eða sambærilegri stofnun.“ Í almennum athugasemdum er jafnframt vísað til að þetta sé í samræmi við þróunina víða annars staðar og styrki samkeppnisstöðu íslenskra váttryggingafélaga á markaðnum. Einnig segir „einkum er samkeppni víða mikil milli lánastofnana og fjárfestingarfélaga annars vegar og váttryggingafélaga hins vegar um sparifé þegar líftryggingar og ýmis sparnaðar- og fjárfestingarform eru annars vegar“.

Ákvæðin um hliðarstarfsemi eru því úr eldri lögum en voru ekki tekin upp í tengslum við gildistöku EES samningsins. Við er hins vegar til þess að heimild til að eiga viðskiptabanka sé í samræmi við alþjóðlega þróun og styrki samkeppnisstöðu váttryggingafélaga. Mikilvægt er að hafa í huga að váttryggingafélög hafa heimild til að bjóða upp á ýmis sparnaðarform, s.s. söfnunarlíftryggingar og að viðskiptabönkum er heimilt að eiga váttryggingafélög. Loks má geta þess að tilskipanir á innri markaði EES sem tekin hafa verið í lög og reglur hér á landi taka tillit þeirrar áhættu sem felst í því að samþætta fjármála- og váttryggingastarfsemi. Þannig er t.d. í 1. mgr. 31. gr. frumvarpsins kveðið á um að draga skuli frá hlutdeild í fjármálafyrirtæki frá gjaldþoli váttryggingafélaga og váttryggingafélag sem á fjármálafyrirtæki að dótturfélagi sem hefur ekki óverulega þýðingu innan samstæðunnar telst fjármálsamsteypa og lítur sérstökum reglum um viðbótareftirlit, nr. 920/2008, sem FME hefur gefið út.

Kveðja/regards

Sigurður Freyr Jónatansson
Actuary

fme

Reglugerð um jöfnun eigna á móti váttryggingaskuld váttryggingafélaga.**Almenn ákvæði.****1. gr.**

Með váttryggingaskuld váttryggingafélags er átt við óuppgerðar heildarskuldbindingar þess vegna gerðra váttryggingasamninga eins og hún er metin sem liður skuldamegin í efnahagsreikningi félagsins. Í líftryggingafélagi er váttryggingaskuldin einnig nefnd líftryggingaskuld. Fyrir váttryggingafélög sem gera upp samkvæmt alþjóðlega reikningsskilastaðlinum IFRS 4 er einnig átt við þann hluta eigin fjár sem áður taldist til útjöfnunarskuldar og hefur ekki verið færður niður samkvæmt reglum sem félagið hefur sett sér um niðurfærslu útjöfnunarskuldar, sbr. 3. gr. reglna nr. 85/1999 um hámark útjöfnunarskuldar váttryggingafélaga annarra en líftryggingafélaga og um útreikning þess. Sama gildir um þann hluta ágóðajöfnunarskuldar sem færður hefur verið undir eigið fé og ekki úthlutað til líftryggingartaka og um váttryggingaskuld vegna samninga sem töldust áður til váttryggingarsamninga en teljast nú til fjármálagerninga samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.¹

Með váttryggingafélagi er átt við félag eða stofnun með starfsleyfi sem gefið hefur verið út hér á landi og útibú erlendra váttryggingafélaga með aðalstöðvar utan Evrópska efnahagssvæðisins sem leyfi hafa fengið til váttryggingastarfsemi hér á landi, sbr. lög nr. 60/1994.

2. gr.

Váttryggingafélag skal sjá til þess að fyrir hendi séu eignir sérstaklega tilgreindar á móti váttryggingaskuldinni til að tryggja að félagið geti staðið við váttryggingaskuldbindingar sínar. Í því skyni skulu eignir valdar með tilliti til samsetningar váttryggingaskuldarinnar, uppgjörshraða skuldbindinganna, virði eignanna og ávöxtunar þeirra til skemmri og lengri tíma.

Félagið skal tryggja fjölbreytni og dreifingu eigna á móti váttryggingaskuld í samræmi við tegund þeirra skuldbindinga sem hvíla á félaginu. Taka skal tillit til þeirrar áhættu sem félagið ber og felst í fjárfestingu af tiltekinni tegund og skulu eignir á móti váttryggingaskuldbindingu félagsins valdar í samræmi við það. Eignum sem ekki er hægt að selja með stuttum fyrirvara skal halda innan hóflegra marka. Ákvæði 7., 8. og 9. gr. eiga ekki við um skuldbindingar vegna líftryggingasamninga með fjárfestingaráhættu líftryggingataka nema að því marki sem í þeim felst loforð félagsins um vexti eða tiltekna útborgun.²

Miða skal fjárhæðir og dreifingu eigna við heildarupphæð váttryggingaskuldar. Tekið skal tillit til breytinga á váttryggingaskuld og eignum sem eiga að mæta henni innan reikningsársins nema um tímabundnar sveiflur innan þess sé að ræða.

¹ 1. gr. reglugerðar nr. 484/2006

² 1. gr. reglugerðar 581/1991

Tegundir eigna.

3. gr.

Vátryggingafélag má ekki nota aðrar tegundir eigna á móti vátryggingaskuld en þær sem að neðan greinir, auk þeirra sem getið er í 4. og 5. gr.:

1. Verðbréf með ábyrgð ríkis og kröfur á ríki á svæði A. Verðbréf útgefin af fjölþjóða þróunarþönkum, eins og þeir eru skilgreindir í 2. gr. reglugerðar nr. 530/2003 um eiginfjárlutfall fjármálafyrirtækja, sem eitt eða fleiri aðildarríki samningsins um Evrópska efnahagssvæðið eru aðilar að.³
2. Innstæður hjá viðskiptabönkum, sparisjóðum og öðrum fjármálastofnunum á svæði A undir opinberu eftirliti.
3. Útlán með veði í líftryggingum hjá félaginu allt að endurkaupsverði.
4. Verðbréf með ábyrgð sveitarfélags og kröfur á sveitarfélag á svæði A.
5. Verðbréf skráð á reglulegum markaði á svæði A. Verðbréf útgefin af viðskiptabönkum, sparisjóðum og öðrum fjármálastofnunum undir opinberu eftirliti á svæði A og útlán með ábyrgð þeirra.
6. Fasteignir, lönd og lóðir. Eignarhlutir í félögum sem hafa að meginatilgangi að fjárfesta í slíkum eignum. Aðrir varanlegir rekstrarfjármunir. Verðbréf með veði í varanlegum rekstrarfjármunum.
7. Hlutabréf ekki skráð á reglulegum markaði.
8. Verðbréf og kröfur með annarri tryggingu en í 6. tölul.
9. Verðbréf og kröfur án sérstakrar tryggingar.
10. Reiðufé.
11. Hlutdeild í verðbréfasjóðum sbr. lög nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði, en verðbréfasafni að baki skirteinunum skal skipt á aðra töluliði þessarar málsgreinar í samræmi við takmarkanir 7. og 8. gr.⁴

Um skilgreiningu á svæði A fer samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands um mat á áhættugrunni við útreikning á eiginfjárlutfalli lánastofnana og fjárfestingarfyrirtækja, eins og þær eru á hverjum tíma. Með reglulegum markaði er átt við markað samkvæmt skilgreiningu í 7. gr. laga um vátryggingastarfsemi, hér á landi Verðbréfaþing Íslands.

4. gr.

Tilgreina má hlut endurtryggjenda í vátryggingaskuld sem eign á móti vátryggingaskuld sé endurtryggt hjá vátryggingafélagi með staðfestu á Evrópska efnahagssvæðinu.

Geymslufé og iðgjaldakröfur vegna endurtrygginga má tilgreina á móti vátryggingaskuld hafi ekki liðið meira en þrír mánuðir frá gjalddaga.

³ 1. gr. reglugerðar nr. 699/2003

⁴ 2. gr. reglugerðar nr. 484/2006. Með orðalaginu "verðbréfasafni að baki skirteinunum skal skipt á aðra töluliði..." þýðir að félaginu er skylt að horfa í gegnum sjóðina, þ.e. kynna sér þær fjárfestingar sem eru í sjóðunum og gæta þess að fjárfesting í verðbréfasjóði leiði ekki til þess að farið sé út fyrir þær takmarkanir sem kveðið er á um í 7. og 8. gr. reglugerðarinnar.

Hafi endurtryggjandi staðfestu utan Evrópska efnahagssvæðisins má heimila að hlutur endurtryggjenda sé tilgreindur sem eign á móti váttryggingaskuld, enda sé endurtryggjandinn undir opinberu eftirliti og uppfylli kröfur um fjárhagslegan styrk sem Fjármálaeftirlitið metur fullnægjandi.

5. gr.

Eignfærðan kostnað við öflun líftrygginga má nota á móti váttryggingaskuld að því marki er samsvarar sama lið í tæknigrundvelli líftrygginga. Í öðrum greinum váttrygginga má nota slíkan öflunarkostnað að sama marki og ráð er fyrir gert í iðgjaldaskuldinni.

Fjárfestingar vegna líftrygginga með fjárfestingaráhættu líftryggingataka⁵

5a. gr.

Þegar skuldbinding samkvæmt líftryggingasamningi er með beinum hætti háð verðgildi eininga í verðbréfasjóði samkvæmt lögum nr. 10/1993 um verðbréfasjóði eða verðgildi eininga í sjóði sem er í vörslu váttryggingafélagsins, skal líftryggingaskuld vegna skuldbindingarinnar mætt með einingum sem samsvara, eins og hægt er, þeim einingum sem samningurinn kveður á um eða þegar slíkar einingar eru ekki til, með sömu eignum og að baki liggja.

Þegar skuldbinding samkvæmt líftryggingasamningi er með beinum hætti háð gengi hlutabréfa eða annarri viðmiðun en fram kemur í 1. mgr. skal váttryggingaskuld vegna þessarar skuldbindingar mætt, eins og hægt er, annaðhvort með einingum sem taldar eru samsvara eignum sem vísað er til í samningnum, eða þegar einingar af því tagi eru ekki fáanlegar, með hæfilega öruggum og seljanlegum eignum samsvarandi eins vel og hægt er því sem samningurinn tekur mið af.

Mat á eignum.

6. gr.

Meta skal í hverju tilviki fyrir sig þá áhættu sem felst í þeim eignum sem ætlað er að mæta váttryggingaskuldinni og sérstaklega með tilliti til dreifingar þannig að vægi einstakra tegunda og eigna á einni hendi verði takmarkað.

Varanlega rekstrarfjármuni má því aðeins nota sem eign á móti váttryggingaskuld að þeir hafi verið nægilega afskrifaðir og færðir niður í verð sem ætla má að fyrir þá fáiist.

Verðbréf og kröfur má ekki nota sem eign á móti váttryggingaskuld nema eignin teljist trygg og hafi verið nægilega færð niður.

Framseljanleg verðbréf sem ekki eru skráð á reglulegum markaði má því aðeins nota á móti váttryggingaskuld að þeim verði komið í verð með skömmum fyrirvara eða að um sé að ræða eignarhald í fjármálastofnun undir opinberu eftirliti. Afleiðusamninga

⁵ 3. gr. reglugerðar nr. 581/1991

svo sem vilnanir, framvirka samninga og skiptasamninga má aðeins nota við mat á eignum sem samningarnir tengjast. Matið skal vera varfæmislegt og má aðeins nota afleiðusamninga sem stuðla að því að draga úr fjárfestingaráhættu og eru liður í að auka hagkvæmni fjárfestingarstjórnunar.⁶

Útistandandi iðgjöld og kröfur á miðlara sem rekja má til váttrygginga (frum- eða endurtrygginga) má því aðeins nota að eigi hafi liðið meira en þrír mánuðir frá gjalddaga.

Frá hverri eign skal draga áhvílandi lán og taka tillit til ábyrgða. Frá kröfum á einstaka skuldunauta skal draga skuldir félagsins við þá.

Dreifing eigna.

7. gr.

Hámark einstakra tegunda eigna samanlagt sem hlutfall af váttryggingaskuld, sbr. töluliði 3. greinar og töflu í viðauka, er í 1. tl. 100%, í 2. tl. 100%, í 3. tl. 100%, í 4. tl. 50%, í 5. tl. 40%, í 6. tl. 40%, í 7. tl. 10%, í 8. tl. 8%, í 9. tl. 5% og í 10. tl. 3%.

8. gr.

Hámarkshlutfall eigna á einni hendi á móti váttryggingaskuld, þ.e. eign útistandandi hjá sama einstaklingi eða lögaðila, hjá sama lántakanda eða útgefanda, sbr. töluliði 3. greinar og töflu í viðauka er:

- 1. tl. 100%.
- 2. tl. 5%. Þó má hámarkið á einni hendi hækka í 10% svo fremi að slíkar eignir nemi samanlagt ekki yfir 40% heildarváttryggingaskuldar.
- 3. tl. 100%.
- 4. tl. 10%.
- 5. tl. 5%. Þó má hámarkið á einni hendi hækka í 10% svo fremi að slíkar eignir nemi samanlagt ekki yfir 40% heildarváttryggingaskuldar.
- 6. tl. 5%. Sama gildir um fleiri eignir á sama stað eða í nálægð hverrar annarrar þannig að þær teljist ein fjárfesting.
- 7. tl. 1%.
- 8. tl. 1%.
- 9. tl. 1%.
- 11. tl. 25%⁷

Kröfur á einn aðila af fleiri en einni tegund samkvæmt 2., 4. – 9. og 11. töluliðum 3. gr. mega samanlagt mest nema þeirri hlutfallstölu sem tilgreind er fyrir þann tölulið þar sem hlutfallstala hlutaðeigandi eigna er hæst.⁸

⁶ 4. gr. reglugerðar nr. 581/1991

⁷ 4. gr. reglugerðar nr. 484/2006

⁸ 5. gr. reglugerðar nr. 484/2006

9. gr.

Hlutdeild í dótturfélagi sem hefur það hlutverk eitt að ávaxta eignir váttryggingafélagsins að öllu leyti eða að hluta skal metin sem hlutdeild félagsins í eignum dótturfélagsins.

Váttryggingaefirlitið getur krafist þess að eignir í öðrum dótturfélögum séu metnar á sama hátt.⁹

Gengisáhætta.

10. gr.

Velja skal eignir á móti váttryggingaskuld með tilliti til gengisáhættu þannig að dregið sé úr vægi hennar svo sem kostur er. Eignirnar skulu ávaxtaðar í aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins nema Fjármálaefirlitið veiti undanþágu frá því skilyrði sérstaklega.

Eignir á móti váttryggingaskuld skulu að meginreglu vera í sama gjaldmiðli og skuldbindingin sem þeim er ætlað að mæta. Víkja má frá þeirri reglu, nemi eignir sem ættu að vera í tilteknum gjaldmiðli 7% eða minna af eignum samanlagt í öðrum gjaldmiðlum.¹⁰

Váttryggingafélag má ekki ávaxta meira en sem svarar 20% váttryggingaskuldbindinga sem eru í tilteknum gjaldmiðli, í eignum sem eru í öðrum gjaldmiðli.

11. gr.

Þegar tilgreint er í váttryggingasamningi að váttryggingavernd skuli veitt í tilteknum gjaldmiðli skal litið svo á að skuldbinding váttryggingafélags sé í sama gjaldmiðli eða, komi það ekki fram í samningnum, að skuldbindingin sé í gjaldmiðli þess ríkis þar sem váttryggingaáættan er eða skuldbindingin komst á, sbr. 8. gr. laga nr. 60/1994.

Ekki skal gerð krafa um jöfnun eigna á móti váttryggingaskuld vegna gengisáhættu í tilteknum gjaldmiðli þegar hindranir varðandi fjármagnsflutninga eru í gildi eða af öðrum ytri ástæðum þegar talið yrði að markmiði um takmörkun á vægi gengisáhættu yrði ekki náð með slíkri jöfnun eigna á móti skuldbindingum.

Skrá yfir eignir.

12. gr.

Váttryggingafélag skal halda skrá yfir þær eignir sem mæta eiga váttryggingaskuld á hverjum tíma og sjá til þess að nýjar eignir verði skráðar á reikningsárinu þegar breytingar eiga sér stað á eignaskránni og mati váttryggingaskuldar. Samantekt úr skránni ásamt fullnægjandi skýringum á vali á eignum á móti váttryggingaskuld skal fylgja ársreikningi og öðrum gögnum vegna ársuppgjörs til Fjármálaefirlitsins,

⁹ 5. gr. reglugerðar nr. 581/1991

¹⁰ 6. gr. reglugerðar nr. 581/1991

staðfest af endurskoðanda félagsins og þegar við á tryggingastærðfræðingi. Samantekt úr skránni skal send Fjármálaeftirlitinu á öðrum tíma telji það ástæðu til. Sér í lagi skal váttryggingafélag gæta þess að hafa yfirsýn yfir verðbréfasafn að baki hlutdeildarskírteinum verðbréfasjóða.¹¹

Ýmis ákvæði.

13. gr.

Váttryggingaefirlitinu er heimilt að fenginni rökstuddri umsókn frá váttryggingafélagi að veita tímabundna og takmarkaða undanþágu frá ákvæðum 3., 7. og 8. gr. um samsetningu og dreifingu eigna og eignir á einni hendi sem mæta eiga váttryggingaskuld að teknu tilliti til nauðsynlegra varfærnissjónarmiða, sbr. 2. og 6. gr.

14. gr.

Reglugerð þessi er sett í samræmi við 3. mgr. 34. gr. laga um váttryggingastarfsemi nr. 60/1994 og öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Váttryggingafélög sem hafa starfsleyfi útgefið hér á landi við gildistöku reglugerðar þessarar skulu innan tveggja mánaða frá gildistöku hennar gera Váttryggingaefirlitinu grein fyrir þeim eignum sem eiga að mæta váttryggingaskuldinni og láta því í té yfirlit yfir þessar eignir. Telji félag að það uppfylli ekki ákvæði reglugerðarinnar skal það leggja fram áætlun með yfirlitinu um það hvernig og hvenær það hyggst ná því marki. Váttryggingaefirlitið getur þá veitt félaginu aðlögunartíma, sbr. 13. gr.

Viðskiptaráðuneytið, 15. desember 1995.

Finnur Ingólfsson.

Þorkell Helgason.

¹¹ 7. gr. reglugerðar nr. 484/2006

Viðauki.

Tafla til skýringar á reglum 3., 7. og 8. gr. um tegundir og dreifingu eigna samanlagt og að hámarki á einni hendi.

Hámark eigna sem hlutfall váttr.skuldar, %	Tegundir eigna	Hámark eigna á einni hendi sem hlutfall váttr.skuldar, %
100	1. Verðbréf með ábyrgð ríkis og kröfur á ríki á svæði A.	100
	2. Innstæður hjá viðskiptabönkum, sparisjóðum og öðrum fjármálastofnunum á svæði A undir opinberu eftirliti.	5 - 10 *
	3. Útlán með veði í líftryggingum hjá félaginu allt að endurkaupsverði.	100
50	4. Verðbréf með ábyrgð sveitarfélags og kröfur á sveitarfélag á svæði A.	10
40	5. Verðbréf skráð á reglulegum markaði á svæði A. Verðbréf útgefin af viðskipta- bönkum, sparisjóðum og öðrum fjármálastofnunum undir opinberu eftirliti á svæði A og útlán með ábyrgð þeirra. Hlutdeild í verðbréfasjóðum, sbr. lög nr. 10/1993.	5 - 10 *
40	6. Fasteignir, lönd og lóðir. Eignarhlutir í félögum sem hafa að megintilgangi að fjárfesta í slíkum eignum. Aðrir varanlegir rekstrarfjármunir. Verðbréf með veði í varanlegum rekstrarfjármunum.	5
10	7. Hlutabréf ekki skráð á reglulegum markaði.	1
8	8. Verðbréf og kröfur með annarri tryggingu en í 6. tölul.	1
5	9. Verðbréf og kröfur án sérstakrar tryggingar.	1
3	10. Reiðufé.	
	11. Hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða	25

* Sbr. 8. gr.

Viðskiptanefnd
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

HVERFISGÖTU 105
101 REYKJAVÍK

SÍMI 545 1200
FAX 545 1212
Netfang ns@ns.is
www.ns.is

Reykjavík, 14. janúar 2010.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, 229. mál.

Neytendasamtökin telja afar mikilvægt að eyða þeirri óvissu sem skapast hefur um verkskiptingu milli lögmæltra eftirlitsstofnana varðandi eftirlit með skilmálum og markaðssetningu á neytendatryggingum. Um nokkurt skeið hefur verið deilt um í hvaða mæli Neytendastofa annars vegar og Fjármálaeftirlitið (FME) hins vegar fara með eftirlit á þessu sviði og telja Neytendasamtökin æskilegt að leyst sé úr slíkri óvissu með þessari endurgerð laganna. Samtökin afmarka athugasemdir sínar við þau ákvæði frumvarpsins er varða eftirlit með váttryggingaskilmálum. Ekki verður tekin afstaða til annarra ákvæða.

Í 1. mgr. 6. gr. frumvarpsins segir „Váttryggingastarfsemi [] skal rekin í samræmi við góða viðskiptahætti og venjur í váttryggingaviðskiptum og með hag váttryggingartaka og váttryggðra fyrir augum“. Greinin er að þessu leyti samhljóða ákvæði í elstu lögum um váttryggingastarfsemi, nr. 26/1973 og 12. gr. núgildandi laga um váttryggingastarfsemi, nr. 60/1994 (en ekki 55. gr., eins og kveðið er um í athugasemdum við 6. gr. frumvarpsins). Samkvæmt athugasemdum greinargerðar við 12. gr. núgildandi laga, er ákvæðið einungis „stefnumarkandi og lögð er áhersla á það meginhlutverk váttryggingafélaga að reka starfsemi sína með hag váttryggingartaka og váttryggðra fyrir augum“. Í greinargerð með fyrirleggjandi frumvarpi segir að tímabært sé að endurskrifa þetta ákvæði m.t.t. „heimilda sem kveðið er á um í öðrum lögum. Lög um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi voru samþykkt eftir gildistöku gildandi laga og lagabreytingar sem urðu á ákvæðum um réttarsamband váttryggingartaka og váttryggingafélags við gildistöku nýrra laga um váttryggingarsamninga gera það nauðsynlegt að afmarka betur en gildandi lög hvenær Fjármálaeftirlitið getur gripið til aðgerða...“.

Samkvæmt 8. gr. laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi skal Fjármálaeftirlitið „fylgjast með að starfsemi eftirlitsskyldra aðila sé í samræmi við lög, reglugerðir, reglur eða samþykktir sem um starfsemina gilda og að starfsemin sé að öðru leyti í samræmi við heilbrigða og eðlilega viðskiptahætti.“ Samkvæmt greinargerð þeirri er fylgdi frumvarpi laganna eru þetta „almenn ákvæði sem ætlað er að gilda um starfsemi Fjármálaeftirlitsins á grundvelli sérlaga [lög um váttryggingastarfsemi.]“. Í 12. og 72. gr. laga um váttryggingarsamninga, nr. 30/2004, segir að FME skuli fylgjast með að *upplýsingaskyldu* váttryggingafélags skv. lögnum sé fullnægt, en ekki er kveðið á um eftirlit FME með öðrum þáttum. Varðandi efni váttryggingasamninga gildir samningsfrelsi sem meginregla.

Þá eru ákvæði um eftirlitshlutverk Neytendastofu í lögum um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, nr. 57/2005. Í 2. gr. er kveðið á að lögin taki til „samninga, skilmála og athafna sem hafa eða ætlað er að hafa áhrif hér á landi“. Í 5. gr. er lagt bann við því að viðhafa óréttmæta viðskiptahætti eða eitthvað það sem óhæfilegt er gagnvart hagsmunum neytenda.

Í 64. gr. frumvarpsins segir svo „Fjármálaeftirlitið skal, eftir því sem kostur er, fylgjast með váttryggingaskilmálum sem í boði eru hér á landi og gæta þess að þeir séu í samræmi við lög sem hér gilda og góða viðskiptahætti.“ Hér eru samkvæmt greinargerðinni gerðar orðalagsbreytingar, miðað við samsvarandi ákvæði í 55. gr. núgildandi laga, til þess að „taka af öll tvímæli um að ekki sé fyrir fram eftirlit með skilmálum og iðgjöldum váttrygginga“. Inntak „góðra venja og viðskiptahátta“ hefur ekki verið skýrt frekar, hvorki hér né í 6. gr.

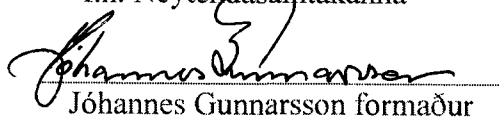
Neytendasamtökin geta þó ekki betur séð en að óbreytt orðalag hafi þá þýðingu að FME hafi jafnframt eftirlit með því sviði sem fellur undir lög um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, nr. 57/2005. Í frumvarpi þessu virðist því ekki vera tekið tillit til þess eftirlitshlutverks sem Neytendastofa hefur að gegna.

Í svarbréfi Neytendastofu (dagsett 18. júní 2008) við erindi Neytendasamtakanna vegna skilmála bankaláns segir, með vísan í hina almennu lögskýringareglu um að sérlög gangi framar almennum lögum, að „ákvæði laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu eru almenn að því er varðar viðskiptahætti en Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með viðskiptaháttum fjármálafyrirtækja og því telur Neytendastofa að samkvæmt ákvæði 8. gr. laga nr. 87/1998, beri að leggja ágreiningsmál um viðskiptahætti neytenda og fjármálafyrirtækja fyrir Fjármálaeftirlitið. [...] Valdmörk og verkaskipting milli Neytendastofu og Fjármálaeftirlitsins eru þó óljós vegna ákvæða 8. gr. laga nr. 87/1998“.

Neytendasamtökin skrifuðu viðskiptaráðherra bréf þann 14. júlí 2008 til þess að fá úr því skorið hvar valdmörkin lægju. Í bréfi viðskiptaráðuneytisins til Neytendastofu og FME, dagsettu 13. janúar 2009, segir „ráðuneytið vill því hér með staðfesta að Neytendastofa hefur eftirlitsskyldum að gegna með öllum samningsskilmálum í neytendasamningum hér á landi skv. ákvæðum laga nr. 57/2005 svo og lögum nr. 7/1936, með síðari breytingum“.

Þessi niðurstaða viðskiptaráðuneytisins er í samræmi við gildandi lög á hinum Norðurlöndunum á þessu sviði. Í sænskum lögum, þ.e. „försäkringsröreslagen“, (1982:713), sem Finansinspektionen hefur eftirlit með, segir t.a.m. að „verksamheten skall bedrivas enligt god försäkringsstandard“ (1 a §) og meginreglan er, eins og hér á landi, samningsfrelsi varðandi efni váttryggingasamninga. Sá háttur kemur ekki í veg fyrir að Konsumentverket bregðist við villandi auglýsingum og óréttmætum skilmálum fyrir dómstólum skv. „marknadsföringslagen“ og lögum um óréttmæta skilmála í neytendasamningum (avtalsvillkorslagen, 1994:1512), reynist það nauðsynlegt. Í sænskum rétti stendur sambærilegt ákvæði því ekki í vegi fyrir því að eftirlitsstjórnvöld á sviði neytendamála geti brugðist við villandi auglýsingum og óréttmætum skilmálum, reynist slíkt nauðsynlegt til verndar hagsmunum neytenda.

Þar sem talsverðrar skörunar gætir um eftirlit þessara tveggja stofnana, telja Neytendasamtökin æskilegt að allri óvissu um verkaskiptingu varðandi opinbert eftirlit verði eytt við þessa endurskoðun laganna. Þá er jafnframt æskilegt að verkaskipting sé eins á öllum sviðum sem heyra undir eftirlit beggja stofnana.

Virðingarfyllst,
f.h. Neytendasamtakanna

Jóhannes Gunnarsson formaður

Alþingi
Erindi nr. þ 138/1504
komudagur 7.4.2010

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

NEYTENDASTOFA

Reykjavík, 30.03.2010
Tilv. 2010/0131 - 0.0.01
MS

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, 229. mál.

Með tölvubréfi Neytendastofu, dags. 25. mars 2010, óskaði stofnunin eftir tækifæri til að koma að athugasemdum við frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, 229. mál. Með tölvubréfi, dags. 25. mars 2010, var stofnuninni veittur frestur til 31. s.m. til að koma að athugasemdum sínum. Neytendastofa þakkar tækifærið til að tjá sig um málið.

Stofnunin gerir athugasemdir við notkun orðalagsins „góðir viðskiptahættir“ í frumvarpinu. Með bréfi Neytendastofu, dags. 3. mars s.l., voru gerðar sambærilegar athugasemdir við orðalag frumvarps til laga um fjármálafyrirtæki, 343. mál, og vísar stofnunin því einnig til þeirra sjónarmiða sem þar koma fram.

Í 1. mgr. 6. gr. frumvarpsins segir að váttryggingastarfsemi skuli rekin í samræmi við góða viðskiptahætti og venjur í váttryggingaviðskiptum auk þess sem kveðið er á um eftirlit Fjármálaeftirlitsins með því að váttryggingaskilmálar séu í samræmi við lög sem hér gilda og góða viðskiptahætti í 1. máls. 1. mgr. 64. gr. frumvarpsins. Þá er Fjármálaeftirlitinu gefin heimild til álagninga sekta sé ekki farið að framangreindum ákvæðum, sbr. 3. og 33. tölul. 1. mgr. 97. gr. frumvarpsins. Í núgildandi ákvæðum laga um váttryggingastarfsemi nr. 60/1994 er notast við sama orðalag í ákvæðum 12. og 55. gr.

Neytendastofu er falið eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu allrar atvinnustarfsemi sem fer fram gegn endurgjaldi, hvort sem hún er á vegum einstaklinga, félaga, ríkis og sveitarfélaga eða annarra, sbr. ákvæði laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Samkvæmt 5. gr. laga nr. 57/2005 eru óréttmætir viðskiptahættir bannaðir og eru viðskiptahættir óréttmætir ef þeir brjóta í bága við góða viðskiptahætti gagnvart neytendum og raska eða eru líklegir til að raska verulega fjárhagslegri hegðun neytenda, sbr. 8. gr. laganna. Samkvæmt framangreindu er það hlutverk Neytendastofu að hafa almennt eftirlit á markaði hvað varðar góða viðskiptahætti gagnvart neytendum. Auk þess vill Neytendastofa benda á að í lög nr. 57/2005 hefur verið innleidd tilskipun ESB nr. 2005/29 um óréttmæta viðskiptahætti, sem gerir ráð fyrir allsherjarsamræmingu innan ESB og á EES-svæðinu á ákvæðum er varða óréttmæta viðskiptahætti, sbr. ákvæði laga nr. 50/2008 um breytingu á lögum nr. 57/2005.

Í 6. tölul. 3. gr. laga nr. 57/2005 eru viðskiptahættir skýrðir svo: „markaðssetning fyrirtækja eða önnur athöfn, athafnaleysi eða hátterni sem tengist kynningu á vöru eða þjónustu eða viðskiptum með vöru eða þjónustu.“ Að mati stofnunarinnar getur orðskýringin einnig átt við um þá viðskiptahætti sem fjallað er um í frumvarpi til laga um váttryggingastarfsemi og veldur það enn frekari hættu á óskýru eftirlitshlutverki.

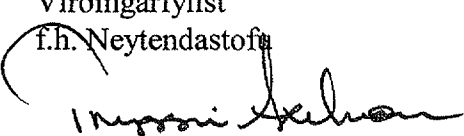
Neytendastofa telur orðnotkun í frumvarpi því sem hér er til umfjöllunar til þess fallið að valda miklum vandkvæðum í valdskiptingu milli Fjármálaeftirlitsins og Neytendastofu. Stofnunin bendir á að í grein Páls Hreinssonar *Valdmörk stjórnvalda* sem birtist í Tímariti lögfræðinga, 4. tölubl., 55. árg. 2005, bls. 447-497, er á bls. 463 fjallað um vandamál sem orsakast af óskýrum valdmörkum. Þar segir m.a.: „Í fyrsta lagi getur farið mikill tími og fjármunir í valdabaráttu á milli stofnana á hlutaðeigandi sviði sem oftast kemur niður á borgurunum sem leita þurfa eftir afgreiðslu með mál sín. Opinberir fjármunir fara því til spillis auk þess sem almenningur fær ekki viðunandi þjónustu frá hinu opinbera. Í öðru lagi getur það gerst, ef um erfiðan og óvinsælan málaflokk er að ræða, að ekkert stjórnvald vilji kannast við að það sé bært á hlutaðeigandi sviði. Þegar svo stendur á koma borgararnir „að lokuðum dyrum“ hjá stjórnvöldum og fá ekki úrlausn mála sinna. Hvorugur kosturinn er góður og því er það þýðingarmikið að vandað sé til löggjafar þegar mælt er fyrir um valdmörk stjórnvalda.“

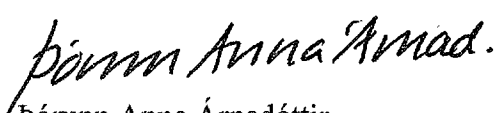
Í umsögn Neytendastofu til viðskiptanefndar Alþingis vegna frumvarps til laga um fjármálafyrirtæki kemur fram sú skoðun stofnunarinnar að ef vilji löggjafans sé að færa það eftirlit með góðum viðskiptaháttum fjármálafyrirtækja sem fellur undir verksvið Neytendastofu, skv. lögum nr. 57/2005, undir eftirlit Fjármálaeftirlitsins þurfi að gera viðeigandi breytingu á lögum nr. 57/2005 þannig að kveðið sé á um að tiltekin ákvæði eigi ekki við um fjármálafyrirtæki. Neytendastofa telur hið sama eiga við í máli þessu. Sé það vilji löggjafans að Fjármálaeftirlitið taki við því eftirliti sem Neytendastofa sinnir skv. lögum nr. 57/2005 gagnvart váttryggingafélögum verði að takmarka gildissvið laga nr. 57/2005 og gera viðeigandi breytingar á þeim vegna þess. Sé það hins vegar vilji löggjafans að Neytendastofa haldi því eftirliti sem stofnunin sinnir skv. lögum nr. 57/2005 gagnvart váttryggingafélögum verður að mati stofnunarinnar að gera orðalagsbreytingar á ákvæðum frumvarpsins þar sem vísað er til góðra viðskiptahátta.

Til fróðleiks er meðfylgjandi umsögn þessari ákvörðun Neytendastofu nr. 34/2009 *Auglýsingar tryggingafélagsins Elisabetar um allt að 30% lægri tryggingar fyrir heimilið*.

Virðingarfyllst

f.h. Neytendastofu

Tryggvi Axelsson
Forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir
Sviðsstjóri

Meðf.: Ákvörðun Neytendastofu nr. 34/2009

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 34/2009

Auglýsingar tryggingafélagsins Elísabetar um allt að 30% lægri tryggingar fyrir heimilið

I.

Málsmeðferð

1.

Í auglýsingum tryggingafélagsins Elísabetar, sem rekin er af Tryggingamiðstöðinni hf., sem birtar hafa verið í fjölmiðlum undanfarið, m.a. í Fréttablaðinu þann 30. september 2009, kemur fram fullyrðingin „*Lækkaði tryggingarnar fyrir heimilið um allt að 30%*“. Neytendastofu bárust ábendingar frá neytendum vegna auglýsinganna þar sem fram kom að í tryggingum Elísabetar væru færri váttryggingarþættir en hjá öðrum tryggingarfélögum. Vegna þessa óskaði Neytendastofa skýringa Elísabetar á auglýsingunum með bréfi stofnunarinnar, dags. 12. október 2009. Með vísan til 4. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu fór Neytendastofa fram á að Elísabet færði sönnur á framangreinda fullyrðingu. Með vísan til ákvæða 5., 8., 9. og 15. gr. sömu laga fór stofnunin einnig fram á upplýsingar um það til hvaða þátta litið var við samanburðinn, þ.e. hvort tekið hafi verið tillit til sjálfsábyrgðar og þeirra váttryggingaþátta sem keppinautar Elísabetar bjóði, eða hvort einungis hafi verið litið til verðs.

2.

Svar Elísabetar barst Neytendastofu með tölvubréfi, dags. 20. október 2009, þar sem fram kemur að frá og megi þeim degi hafi verið sett fram verðdæmi á vefsíðu Elísabetar þar sem samanburðurinn kæmi fram. Í samanburðinum komi fram hver váttryggingafjárhæðin sé og að hvaða leyti trygging Elísabetar hafi takmarkaðra bótasvið en tryggingar samanburðarfélagsins.

3.

Við skoðun Neytendastofu á vefsíðu Elísabetar mátti sjá að borin var saman brunatrygging fasteignar að váttryggingarfjárhæð 16.599.000 kr. sem annars vegar er tryggð hjá Elísabetu og hins vegar hjá „*Annað félag*“. Í samanburðinum er annars vegar borið saman verð án afslátta og hins vegar með afsláttum og gefin upp verðmunur í prósentum. Yfirskrift samanburðarins er stjórnumerktur sem vísar til þess að einungis sé borinn saman sá hluti sem verðlagður sé af

tryggingafélögum, stór hluti af iðgjöldum brunatrygginga séu opinber gjöld. Þá er á vefsíðunni einnig borin saman fasteignatrygging fasteignar að vátryggingarfjárhæð 16.000.000 kr. sem annars vegar er tryggð hjá Elísabetu og hins vegar hjá „Annað félag“. Samanburðurinn er með sama hætti og brunatryggingin þar sem borið er saman verð fyrir trygginguna annars vegar án afslátta og hins vegar með afsláttum og gefinn upp verðmunur í prósentum. Yfirskrift samanburðarins er tvístjörnumerkt sem vísar til texta neðar á síðunni þar sem segir: „Í fasteignatryggingu samanburðarfélags er ábyrgðarliður sem ekki er hjá Elísabetu“.

Með bréfi Neytendastofu til Elísabetar, dags. 22. október 2009, óskaði stofnunin eftir afriti af þeim gögnum sem að baki verðsamanburðinum liggja.

4.

Með tölvubréfi Elísabetar, dags. 2. nóvember 2009, voru Neytendastofu send þau gögn sem að baki samanburði á vefsíðu Elísabetar liggja og samanburður og fullyrðingar í auglýsingum félagsins eru byggðar á. Þau gögn voru tilboð Vátryggingafélags Íslands í tryggingar einstaklings þar sem vátryggingarfjárhæð brunatryggingar er 16.599.000 kr. og tilboð Varðar trygginga hf. þar sem vátryggingarfjárhæð húseigendatryggingar er 16.000.000 kr.

5.

Með bréfi Neytendastofu til Elísabetar, dags. 3. nóvember 2009, var Elísabetu tilkynnt að gagnaöflun í málinu væri lokið og málið yrði tekið til ákvörðunar stofnunarinnar.

Með tölvubréfi Neytendastofu til Elísabetar, dags. 3. nóvember 2009, óskaði stofnunin skýringa á því hvort ekki hafi verið gerður samanburður við vátryggingar hjá Sjóvá Almennum hf. Í svari Elísabetar, sem barst stofnuninni með tölvubréfi samdægurs, kemur fram að það hafi ekki verið gert og ástæða þess væri sú að framangreind verðdæmi hafi þegar legið fyrir og sýni verðmuninn sem í mörgum tilfellum sé staðreyndin.

II.

Niðurstaða

1.

Í máli þessu hefur Neytendastofa farið fram á að Elísabet færi sönnur á fullyrðinguna „Lækkaðu tryggingarnar fyrir heimilið um allt að 30%“ sem birst hefur í auglýsingum félagsins og skýri fyrir stofnuninni til hvaða þátta litið var við samanburðinn.

Í skýringum Elísabetar er vísað til verðsamanburðar á vefsíðu félagsins og gagna sem liggja honum að baki og sýna verðmun á brunatryggingum einstaklings hjá Elísabetu annars vegar og

Vátryggingafélagi Íslands hins vegar og verðmun á fasteignatryggingum einstaklings hjá Elísabetu annars vegar og Verði hins vegar. Yfirskrift verðsamanburðar fasteignatrygginga er tvístjörnumerktur sem vísar til þess að í tryggingu samanburðarfélags séu ábyrgðarliðir sem ekki séu hjá Elísabetu.

2.

Í bréfi Neytendastofu til Elísabetar, dags. 12. október 2009, er vísað til ákvæða 5. gr., 4. mgr. 6. gr., 8. gr., 9. gr. og 15. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Í lögum nr. 57/2005 er fjallað um það hvaða viðskiptahætti skuli viðurkenna og hverja ekki. Lögin fela fyrst og fremst í sér vernd fjárhagslegra hagsmuna neytenda en einnig vernd fyrirtækja gegn óréttmætum viðskiptaháttum keppinauta vegna auglýsinga eða annarra svipaðra viðskiptaaðferða. Í 5. gr. er lagt almennt bann við óréttmætum viðskiptaháttum, áður en, á meðan og eftir að viðskipti með vöru fer fram eða þjónusta er veitt. Hvað teljist til óréttmætra viðskiptahátta er nánar tilgreint í III. – V. kafla laganna.

Með gildistöku breytingalaga nr. 50/2008 var í 4. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005 lögfest sú áralanga framkvæmd að fyrirtæki verði að geta fært sönnur á fullyrðingar sem fram komi í auglýsingum og með öðrum hætti.

Ákvæði 1. mgr. 8. gr. laganna er svohljóðandi:

„Viðskiptahættir eru óréttmætir ef þeir brjóta í bága við góða viðskiptahætti gagnvart neytendum og raska verulega eða eru líklegir til að raska verulega fjárhagslegri hegðun neytenda. Viðskiptahættir sem brjóta í bága við ákvæði kafla þessa eru alltaf óréttmætir.“

Ákvæðinu er, skv. umfjöllun í greinargerð með frumvarpi til laga nr. 50/2008, ætlað að taka til viðskiptahátta sem hafa áhrif á ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti. Við mat á því hvort um óréttmæta viðskiptahætti sé að ræða skv. ákvæðinu er litið til þess hvort háttsemin geri það að verkum að hinn almenni neytandi taki ákvörðun um að eiga viðskipti sem hann hefði ella ekki tekið og raski þar með fjárhagslegum hagsmunum hans eða hafi áhrif á fjárhagslega hegðun.

Í 9. gr. laga nr. 57/2005 er um það fjallað að viðskiptahættir teljist villandi ef þeir séu líklegir til að blekkja neytendur, t.d. með almennri framsetningu þó gefnar séu upp réttar staðreyndir, eða ef neytendum eru veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um að eiga viðskipti. Í a.–g. lið málsgreinarinnar eru tilgreindar þær röngu upplýsingar sem átt er við. Í d. lið greinarinnar segir að ekki megi veita rangar upplýsingar um:

„verð vöru eða þjónustu eða aðferð við útreikning á verði og hvort um sértílboð eða annað verðhagræði sé að ræða og hvort það sé háð skilyrðum,“

Þá segir í 2. mgr. 9. gr. laganna:

„Viðskiptahættir eru villandi ef ekki er greint frá upplýsingum sem telja má að almennt skipti máli fyrir neytendur eða þeim er leynt og þær eru til þess fallnar að hafa áhrif á ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti.“

Skv. ákvæðinu teljast viðskiptahættir villandi ef fyrirtæki leynir upplýsingum sem skipta máli við ákvörðun um að eiga viðskipti eða þær eru veittar á óljósan eða margræðan hátt. Í greinargerð með ákvæðinu kemur fram að hafa megi þau atriði til hliðsjónar sem tilgreind eru í 1. mgr.

Í 15. gr. laganna er fjallað um að samanburðarauglýsingar séu allar þær auglýsingar þar sem beint eða óbeint er vísað til keppinauta eða vöru eða þjónustu sem keppinautur býður. Hugtakið samanburðarauglýsing er skilgreint rúmt svo allar tegundir samanburðar heyri þar undir. Samanburðarauglýsingar eru leyfðar að uppfylltum nánari skilyrðum sem tilgreind eru í a.-h. lið 2. mgr. 15. gr. Ákvæði a. og b. liða eru svohljóðandi:

„Samanburðarauglýsingar skulu, að því er samanburð varðar, leyfðar að uppfylltum eftirtöldum skilyrðum:

a. þær séu ekki villandi,

b. samanburðurinn taki til vöru eða þjónustu sem fullnægir sömu þörfum eða er ætluð til sömu nota,[...]“

3.

Í gögnum málsins hefur af hálfu Elísabetar verið sýnt fram á að Elísabet bjóði allt að 51% ódýrari brunatryggingu en einn keppinautur og allt að 39% ódýrari fasteignatryggingu en annar keppinautur. Í samanburðinum er þó eingöngu tekið tillit til iðgjalda og ekki hafa verið lögð fram gögn sem sýna fram á að Elísabet bjóði ódýrari bruna- og fasteignatryggingar en allir keppinautar.

Samanburðarauglýsingar geta verið mjög mikilvægar í samkeppni, bæði fyrir fyrirtæki og neytendur, að því gefnu að fylgt sé þeim skilyrðum sem auglýsingunum eru settar með ákvæði 15. gr. laga nr. 57/2005. Við mat á því hvort samanburðarauglýsingar teljist villandi, skv. a. lið ákvæðisins, eða hvort samanburðurinn taki til vöru eða þjónustu sem fullnægir sömu þörfum, skv.

b. lið ákvæðisins, er mikilvægt að líta heildstætt til auglýsingarinnar og þess hvort samanburðurinn gagnist neytendum við val þeirra á vörum eða þjónustu.¹

Tryggingar fyrir heimili neytenda geta verið samansettar af nokkrum tryggingaþáttum auk þess sem ábyrgðarliðir trygginga geta verið misjafnir milli tryggingafélaga. Eins og fram kemur í gögnum málsins hefur Elísabet lagt fram gögn til stuðnings því að brunatrygging og fasteignatrygging einstaklings sé lægri hjá Elísabetu en keppinauti. Ekki hafa verið lögð fram gögn sem sýna fram á lækkun á verði heimilistrygginga flytji neytendur tryggingar sínar til Elísabetar.² Neytendastofa hefur vegna máls þessa borið saman skilmála á fasteignatryggingum Elísabetar og skilmála samanburðarfélagsins. Við þá skoðun hefur komið í ljós að í tryggingu samanburðarfélagsins eru ábyrgðarliðir sem ekki eru í tryggingum Elísabetar. Á vefsíðu Elísabetar þar sem verðsamanburðurinn kemur fram er með stjórnumerkingu vísað til þess að „*Í fasteignatryggingu samanburðarfélags er ábyrgðarliður sem ekki er hjá Elísabetu.*“ Fyrirvarinn ber það með sér að um einn ábyrgðarlið sé að ræða en við skoðun Neytendastofu á skilmálum kom í ljós að um fleiri ábyrgðarliði er að ræða.

Við ákvörðun neytenda um kaup á tryggingum er mikilvægt að tekið sé tillit til fleiri þátta en iðgjalda. Tryggingar hvers neytanda og fjölskyldu hans eru mismunandi og því eru m.a. bótasvið, fjöldi ábyrgðarliða og fjárhæð sjálfsábyrgðar þættir sem líta verður til við val á tryggingum og tryggingafélagi.

Í auglýsingum Elísabetar er með almennum hætti fullyrt að neytendur geti lækkað kostnað við heimilistryggingar um allt að 30%. Eins og að framan hefur verið rakið eru í auglýsingunum bornar saman tryggingar Elísabetar við tryggingar keppinauta þó þær innihaldi t.d. ekki sömu ábyrgðarliði. Að mati Neytendastofu fullnægja tryggingarnar því ekki sömu þörfum neytenda og því ekki um samanburðarhæfa þjónustu að ræða, sbr. b. liður 2. mgr. 15. gr. laga nr. 57/2005. Í auglýsingunum er ekki greint frá því að um mismunandi tryggingar er að ræða og því eru þær villandi skv. a. lið sömu greinar.

Verð vöru og þjónustu er veigamikill þáttur í ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti og við hvaða fyrirtæki, þó aðrir eiginleikar hafi þar einnig áhrif. Af gögnum málsins má ráða að stefna Elísabetar sé að veita neytendum 30% ódýrari heimilistryggingar en önnur tryggingafélög og

¹ Sjá 33. málsgrein í dómi Evrópudómstólsins í máli nr. C-356/04 *Lidl Belgium GmbH & Co KG gegn Etablissements Franz Colruyt NV*.

² Orðskýring: Fasteignatrygging er samsett váttrygging sem veitir fasteignareiganda margs konar vernd, bæði vegna tjóns á fasteigninni sjálfri svo og vernd vegna tjóns fasteignareiganda er leiðir af skaðabótaskyldu hans skv. lögum. Heimilistrygging er hins vegar samheiti yfir ýmiss konar váttryggingar sem taka til hagsmuna fjölskyldna eða einstakra fjölskyldumeðlima. Helstu tegundir váttrygginga í heimilistryggingu eru innbústrygging og ábyrgðartrygging. Heimild: Páll Sigurðsson (Ritstj.) *Lögfræðiorðabók með skýringum*. (2008). Bókaútgáfan CODEX: Reykjavík.

fullyrðingar í auglýsingum byggðar á því. Skv. 4. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005 verða fyrirtæki að geta fært sönnur á allar upplýsingar sem fram koma í auglýsingum og hefur Neytendastofa gert þá kröfu til fyrirtækja að gögn til stuðnings fullyrðingunum liggi fyrir áður en auglýsingarnar eru birtar. Í þessu máli hefur Elísabet ekki lagt fram fullnægjandi gögn því til stuðnings að neytendur geti lækkað heimilistryggingar um allt að 30% enda hafa þau gögn sem lögð hafa verið fram eingöngu sýnt fram á lækkun brunatryggingar gagnvart einu tryggingafélagi og lækkun fasteignatryggingar gagnvart öðru. Því virðist ekki hafa verið gerður verðsamanburður við alla keppinauta Elísabetar og ekki borið saman verð á heimilistryggingum. Elísabet hefur því ekki fært fullnægjandi sönnur á fullyrðingu um allt að 30% lægri heimilistryggingar og því brotið gegn ákvæði 4. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005.

Með vísan til alls framangreinds er það mat Neytendastofu að auglýsingar Elísabetar með fullyrðingu um allt að 30% lækkun á verði heimilistrygginga séu til þess fallnar að hafa áhrif á fjárhagslega hegðun neytenda. Þá er neytendum að mati stofnunarinnar gefnar villandi upplýsingar um verð þjónustunnar þar sem ekki er greint frá því að færri ábyrgðarliðir eru í tryggingum Elísabetar en tryggingum keppinauta. Auglýsingarnar brjóta því einnig gegn ákvæðum 8. gr. og d. lið 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005.

Viðskiptahættir sem brjóta gegn framangreindum ákvæðum laga nr. 57/2005 eru bannaðir skv. ákvæði 5. gr. laganna. Auglýsingar Elísabetar fela því einnig í sér brot gegn almennum bannákvæði 5. gr.

Samkvæmt framangreindu brjóta auglýsingar Elísabetar með fullyrðingum um allt að 30% lægri heimilistryggingar gegn ákvæðum 5. gr., 4. mgr. 6. gr., 8. gr., d. lið 1. mgr. 9. gr. og a. og b. lið 2. mgr. 15. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005 er Elísabet bönnuð birting framangreindar auglýsingar.

III.

Ákvörðunarorð:

„Tryggingamiðstöðin hf., Síðumúla 24, Reykjavík, hefur brotið gegn ákvæðum 5. gr., 4. mgr. 6. gr., 8. gr., d. lið 1. mgr. 9. gr. og a. og b. lið 2. mgr. 15. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu með auglýsingum Elísabetar þar sem fullyrt er að með Elísabetu megi lækka heimilistryggingar um allt að 30%.

Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu er Tryggingamiðstöðinni hf. bönnuð birting framangreindar auglýsinga.

Bannið tekur gildi einni viku frá birtingu ákvörðunar þessarar. Verði ekki farið að banninu má búast við að tekin verði ákvörðun um sektir á grundvelli IX. kafla laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu“

Neytendastofa, 4. desember 2009

Tryggvi Axelsson
forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir

Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8 – 10,
150 Reykjavík.

22. janúar 2010

A-8
LÖ/bb

Vísað er til tölvuskeytis nefndasviðsins frá 28. desember sl. þar sem óskað er umsagnar um sjö eftirtalin þingmál:

- Frv. til laga um breyting á lögum nr. 3/2006, um ársreikninga, með síðari breytingum, og ýmsum öðrum lögum varðandi endurskoðendur og skoðunarmenn, **218. mál**
- Frv. til laga um breyting á lögum um bókhald (hlutverk endurskoðenda og skoðunarmanna o.fl.), **219. mál**
- Frv. til laga um endurskoðendur (starfsábyrgðartrygging), **227. mál**
- Frv. til laga um váttryggingastarfsemi (heildarlög, EES-reglur), **229. mál**
- Frv. til laga um þjónustuviðskipti á innri markaði EES (EES-reglur, heildarlög), **277. mál**
- Frv. til laga um breytingar laga vegna frumvarps um þjónustuviðskipti á innri markaði EES (EES-reglur), **278. mál**
- Frv. til laga um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestingsjóði, **259. mál**

Til svars erindinu tekur Ríkisendurskoðun fram að hún hefur engar athugasemdir fram að færa við ofangreind frumvörp.

Alþingi
Erindi nr. P 138/1011
komudagur 25.1.2010

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

Reykjavík 25. janúar 2010

Tilvísun: 2009120201

50.03

Tilvísun yðar: 218., 218., 227., 229., 277., 278. og
259. mál

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Vísað er til tölvupósts viðskiptanefndar Alþingis, dags. 28. desember 2009, þar sem óskað er umsagnar ríkislögreglustjóra um eftirfarandi sjö þingmál. Umsögn embættisins fylgir hér fyrir neðan.

Frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 3/2006, um ársreikninga, með síðari breytingum, og ýmsum öðrum lögum varðandi endurskoðendur og skoðunarmenn, 218. Mál.

Ríkislögreglustjóri gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

Frumvarp til laga um breyting á lögum um bókhald, nr. 145/1994, með síðari breytingum, 219. mál.

Ríkislögreglustjóri gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

Frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 79/2008, um endurskoðendur, 227. mál.

Ríkislögreglustjóri gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

X **Frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, 229. mál.**

Ríkislögreglustjóri gerir eftirfarandi athugasemd við frumvarpið:

Um XIII. kafla, viðurlög.

Eins og segir í athugasemdum frumvarpsins um XIII. kafla var ákvæðum kaflans bætt inn í lög um váttryggingastarfsemi með lögum nr. 55/2007.

Lög nr. 55/2007 byggja á frumvarpi um breytingar á lagaákvæðum um viðurlög við brotum á fjármálamarkaði sem var samið með hliðsjón af niðurstöðum nefndar forsætisráðherra um viðurlög við efnahagsbrotum.

Frumvarpið sem hér er til umsagnar leggur aðeins til nokkrar breytingar á ákvæðum kaflans vegna tilfærslna á greinum, brottfalls greina og nýrra greina.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

Saksóknari efnahagsbrota hjá ríkislögreglustjóra gaf, með bréfi dags. 22. febrúar 2007, umsögn um frumvarpið sem varð að lögum nr. 55/2007 lá fyrir Alþingi.

Efni þeirrar umsagnar er hér ítrekað. Sjá meðfylgjandi bréf.

Um 2. mgr. 97. gr.

Málgreinin er eftirfarandi: „Þá getur Fjármálaeftirlitið lagt stjórnvaldssektir á hvern þann sem brýtur gróflega eða ítrekað gegn ákvæðum 1. mgr. 6. gr. um góða viðskiptahætti og venjur í váttryggingaviðskiptum.“

Ekki er hægt að líta á gróft og ítrekað brot öðru vísi en sem meiriháttar brot. Þessu broti ætti því ætíð að vísa til lögreglu enda er gróft brot framið með sérstaklega vítaverðum hætti, sbr. 103. gr. frumvarpsins.

Um 3. mgr. 97. gr.

Ríkislögreglustjóri leggur til, eins og kemur fram í ofangreindri umsögn, að heimild Fjármálaeftirlitsins til sekta verði eingöngu í málum þar sem sektir yrðu undir ákveðinni fjárhæð, önnur og alvarlegri mál sæti kærnu til lögreglu.

Um 98. gr.

Ríkislögreglustjóri vill sérstaklega ítreka að mikilvægi þess að farið sé að þeim tillögum sem koma fram í nefndri umsögninni um sáttir. Það sem fæli í sér breytingu á 98. gr. frumvarpsins.

Um 103. gr.

Hætt að var nota hugtakið opinbert mál með nýjum sakamálalögum nr. 88/2008 sem tóku við af lögum um meðferð opinberra mála nr. 19/1991. Þá var tekið upp hugtakið sakamál. Hugtakið opinber rannsókn á því ekki við, heldur frekar rannsókn sakamáls eða sakamálarannsókn.

Frumvarp til laga um þjónustuviðskipti á innri markaði Evrópska efnahagssvæðisins, 277. mál.

Ríkislögreglustjóri er með tvær eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið:

Um 5. gr. *Kröfur til skjalagerðar.*

Eðlilegra nafn á greininni væri *kröfur til framlagðra skjala*, þar sem ekki er verið að fjallað um skjalagerð í henni. Ekki verður séð hvaða kröfur eru gerðar til framlagðra skjal samkvæmt henni. Í ákvæðinu er kveðið á um skyldu leyfisveitanda á að viðurkenna skjöl frá öðrum EES-ríkjum. Í 2. mgr. er hins vegar kveðið á um að ekki megi krefjast þess að skjal frá öðru EES-ríki sé frumrit, staðfest endurrit eða lögilt þýðing nema slik krafa sé rökstudd með vísan til brýnna almannahagsmuna. Ávallt ætti að vera skylda á aðila sanna gildi skjala frá öðrum EES-ríkjum. Eðlilegt væri að heimilt væri að krefjast staðfests endurrits á skjali frá öðru EES-ríki.

Um 4. mgr. 10. gr. *Málsmeðferð við leyfisveitingar.*

Eðlilegt er að þegar umsókn er hafnað sé skylda um að tilgreina um tiltækar kæruleiðir, eins

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN
og þegar staðfest er móttaka umsóknar, sbr. 3. mgr.

**Frumvarp til laga um breytingar á ýmsum lögum vegna þjónustuviðskipta á innri
markaði Evrópska efnahagssvæðisins, 278. mál.**

Ríkislögreglustjóri gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

**Frumvarp til laga til laga um verðbréfasjóði, fjárfestingarsjóði og fagfjárfestingsjóði, 259.
mál.**

Viðurlagakafla (VII.) frumvarpsins svipar mjög til viðurlagakafla frumvarps til
váttryggingarlaga sem fjallað er um hér að ofan og á einnig rætur að rekja til laga nr. 55/2007.
Vísast því til umsagnar hér að ofan um sama efni að breyttum breytanda.

F.h. RLS

Thelma Clausen Þórðardóttir
Eyjólfur Armannsson

Alþingi
Erindi nr. P 133/1415
komudagur 2.3.2007

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

Reykjavík 22. febrúar 2007

Tilvísun: 2007020017

50.03

Nefnarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

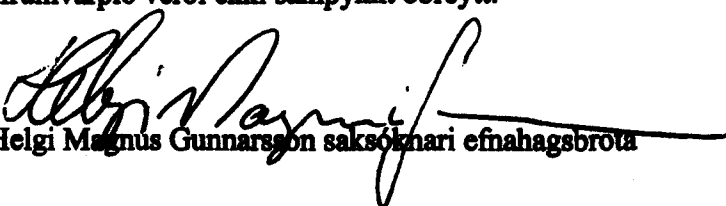
Umsögn um frumvarp til breytinga á lagaákvæðum um viðurlög við brotum á fjármálamarkaði 523 mál

Í umræddu frumvarpi er gengið mjög langt í að veita Fjármálaeftirlitinu heimildir til að sekta einstaklinga og fyrirtæki vegna brota gegn löggjöf á fjármálamarkaði. Er í frumvarpinu gengið lengra en þekkist í nágrannalöndunum í þessu efni og lengra en þekkist á öðrum sviðum hjá innlendum eftirlitsaðilum, ef frá er talin samkeppnisfyrirvöld sem lúta nokkurri sérstöðu. Sektor geta verið mjög háar eða allt að 20 milljónir króna á einstaklinga og 50 milljónir króna á fyrirtæki. Meðal raka fyrir þessum tillögum eru þau að það sé hagkvæmara að fara þessa leið en beita rannsókn og ákærumeðferð auk þess sem ekki sé nægjanlega búið að lögreglu þekkingarlega til að annast þessi mál. Þessi rök eru ófullnægjandi að áliti saksóknara efnahagsbrota.

Í fyrsta lagi er í frumvarpinu gengið allt of langt í að slaka á réttarvernd sem mönnum er tryggð í hinu hefðbundna refsivörslukerfi og hafa verið talin sjálfsögð. Í öðru lagi er ekkert því til fyrirstöðu að lögregla annist sáttagerðir og ákærumeðferð þessara mála ef það er vilji til að gera meðferð þeirra fljótvirkari og einfaldari. Saksóknari efnahagsbrota telur að umræða um þekkingar og getuleysi lögreglu til að sinna þessum málum sé fráleit. Það á að styrkja saksóknara efnahagsbrota til að koma sér upp þessari þekkingu í auknum mæli og veita honum heimildir til að bjóða lögreglustjórásáttir að þessum fjárhæðum sem í frumvarpinu eru nefndar. Þetta gefur sakborningum færi á að neita sáttum og sæta ákæru ella ef hann svo kys, í stað þess að sæta einhliða sektargerð stjórnvalds. Þetta tryggir að annað stjórnvald fjallar um málið en sá sem byrjar það, viðkomandi fær réttarstöðu sakbornings með öllu því sem henni fylgir og nýtur réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi kjósi hann að nýta sér þann rétt. Í þriðja lagi virðist viðurlagakerfi hjá eftirlitsaðilum vaxa án nokkurns samræmis á meðan litið er framhjá hefðbundinni meðferð sakamála sem tryggir best réttláta málsmeðferð og réttarstöðu sakborninga. Lagt er til að frumvarpinu verði breytt þannig að Fjármálaeftirlitinu verði eingöngu heimilað að gera sáttir við sakborninga í minnstu málum og þær verði aldrei hærri en t.d. 6 milljónir króna, önnur og alvarlegri brot sæti kæru til lögreglu. Fyrirmynd að þessu fyrirkomulagi má sækja í nýlega breytingu sem gerð var með lögum nr. 134, 2005 um breytingu á skattalögum sem heimila Skattrannsóknarstjóra ríkisins að bjóða sakborningi upp á sátt allt að þessari fjárhæð. Mikill munur er á hvort um sáttargerð er að ræða þar sem mönnum er boðið að undirgangast refsingu en sæta ella kæru til lögreglu eða hvort eftirlitsaðili leggi einhliða sektir á sömu aðila.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

Saksóknari efnahagsbrota leggur til að frumvarpið verði ekki samþykkt óbreytt.

Helgi Magnus Gunnarsson saksóknari efnahagsbrota

DAGSETNING

TILVÍSUN

Alþingi, viðskiptanefnd
vt. Selma Hafliðadóttir
nefndaritari
Austurstræti 8
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 23. desember 2009 02-2009120985
T-ums 56/09

**Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi - 229. mál,
þskj. 254.**

Að gefnu tilefni óskar ríkisskattstjóri eftir að koma á framfæri eftirfarandi umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi (229. mál, þskj. 254) sem lagt hefur verið fram á Alþingi.

Ríkisskattstjóri gerði athugasemdir við frumvarpið þegar það var lagt fram á Alþingi á vorþingi 2008 sem hlaut ekki afgreiðslu. Þrátt fyrir að í því frumvarpi sem nú liggur fyrir hafi verið tekið tillit til ábendinga sem fram komu í fyrrgreindri umsögn ríkisskattstjóra telur ríkisskattstjóri ástæðu til að gera athugasemdir við eftirfarandi:

Ríkisskattstjóri starfrækir ársreikningaskrá skv. lögum um ársreikninga, en hlutverk ársreikningaskrár er m.a. að taka á móti ársreikningum félaga með takmarkaða ábyrgð eignaraðila og birta almenningi og hafa eftirlit með því að ársreikningar séu samdir í samræmi við lög nr. 3/2006, um ársreikninga, þ.m.t. eftirlit með félögum sem skylt er að semja ársreikninga sína samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Í 2. málsl. 1. mgr. 55. gr. frumvarpsins kemur fram að ársreikningur váttryggingafélags skuli hafa að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og upplýsingar um liði utan efnahagsreiknings. Í 3. gr. laga um ársreikninga er tekið fram að „skýringar“ séu hluti ársreiknings og leggur ríkisskattstjóri því til að því orði verði skotið inn á eftir orðinu „sjóðstreymi“ til samræmis.

Í lokamálslið 1. mgr. 55. gr. frumvarpsins segir „Ársreikningur skal gefa glögga mynd af fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu váttryggingafélags og skal gerður í samræmi við lög, settar reikningsskilareglur og settar alþjóðlegar reikningsskilareglur.“ Samkvæmt lögum um ársreikninga skulu ársreikningar félaga með takmarkaðri ábyrgð eignaraðila vera samdir í samræmi við lög nr. 3/2006, um ársreikninga. Félög sem hafa verðbréf sín skráð á skipulegum verðbréfamarkaði er skylt til að semja ársreikninga sína og samstæðureikninga samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, sbr. VIII. kafla laganna, og ganga settir reikningsskilastaðlar framar öðrum ákvæðum laga um ársreikninga. Að mati ríkisskattstjóri fer því ekki saman að semja skuli ársreikninga „í samræmi við lög, settar reikningsskilareglur og settar alþjóðlegar reikningsskilareglur.“ Ef ætlunin er að skylda váttryggingafélög að semja ársreikninga sína samkvæmt settum alþjóðlegum reikningsskilastöðlum án tillits til

skráningar á skipulegum verðbréfamarkaði eða stærðar félagsins eins og áskilið er í lögum um ársreikninga þá leggur ríkisskattstjóri til að lokamásl. 1. mgr. 55. gr. frumvarpsins orðist þannig: „Ársreikningur skal gefa glögga mynd af fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu váttryggingafélags og skal saminn í samræmi settar alþjóðlegar reikningsskilareglur, sbr. VIII. kafla laga um ársreikninga.“

Ríkisskattstjóri leggur til í framhaldi af framangreindri tillögu að 4. mgr. 55. gr. í frumvarpinu verði breytt þannig orðin „og settar reikningsskilareglur“ falli niður

Í 2. másl. 1. mgr. 56. gr. frumvarpsins kemur fram að á aðalfundi skuli kjósa endurskoðendur í samræmi við samþykktir félags, en í 4. mgr. segir að óheimilt sé að kjósa sama endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki oftar en fimm ár í röð. Ríkisskattstjóri leggur til að í 2. másl. 1. mgr. áður nefndrar 56. gr. verði skotið inn orðunum „eða endurskoðunarfyrtæki“ til samræmis við orðalag 4. mgr. og samsvarandi ákvæða í lögum um ársreikninga.

Í 5. mgr. 62. gr. frumvarpsins kemur fram að færi váttryggingafélag bókhald sitt í erlendri mynt skuli það senda Fjármálaeftirlitinu upplýsingar um fjárhagsleg atriði, sbr. 58. gr., umreiknaðar í innlenda mynt. Ríkisskattstjóri leggur til að áður nefnd 5. mgr. orðist þannig: „Hafi váttryggingafélag heimild ársreikningaskrár til að færa bókhald sitt og semja ársreikninga sína í erlendum gjaldmiðli skal það senda Fjármálaeftirlitinu upplýsingar um fjárhagslega atriði, sbr. 58. gr., umreiknaðar í íslenskar krónur.“

Virðingarfyllt
f. h. ríkisskattstjóra

Guðrún J. Jónsdóttir

Guðmundur Guðbjarnason

Alþingi
Erindi nr. P 138/95/
komudagur 22.1.2010

SAMTÖK FJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA
Icelandic Financial Services Association

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi,
Viðskiptanefnd,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 21. janúar 2010

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi (pskj. 254 - 229. mál)

Samtök atvinnulífsins (SA) og Samtök fjármálafyrirtækja (SFF) hafa fengið ofangreint mál til umsagnar. Samtökin höfðu áður sent sameiginlega umsögn til viðskiptanefndar Alþingis, dags. 7. desember s.l.

Vísað er til þeirra sjónarmiða sem þar koma fram en til viðbótar vilja samtökin árétta eftirfarandi varðandi þau tvö atriði í frumvarpinu sem talið er mikilvægast að gerðar verði breytingar á.

Um 5. gr.

Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. frumvarpsins er váttryggingafélagi eingöngu heimilt að endurtryggja frumtryggingaráhættu, sbr. 1. mgr. 5. gr., annars vegar hjá endurtryggingafélagi samkvæmt 1. – 4. tl. 1. mgr. 2. gr. frumvarpsins, þ.e. ef váttryggingafélagið er hlutafélag með starfsleyfi hér á landi, váttryggingafélög með aðalstöðvar og starfsleyfi í ríki í EES, EFTA eða Færeyjum, Evrópufélag eða váttryggingafélag utan fyrrgreindra svæða en með útibú á Íslandi (1. málsl. 2. mgr. 5. gr.), og hins vegar endurtryggingafélagi í ríki utan EES, EFTA og Færeyja ef fyrirliggjandi er samstarfssamningur um gagnkvæmt eftirlit með starfsemi endurtryggingafélaga á milli Fjármálaeftirlitsins og eftirlitsstjórnvalds í heimaríki viðkomandi endurtryggingafélags (2. málsl. 2. mgr. 5. gr.).

Eins og fram kemur í umsögn samtakanna, dags. 7. desember s.l., hafa flest aðildarfélög SFF verulegar áhyggjur af því að takmarka eigi möguleika á að endurtryggja frumtryggingaráhættu í þriðja ríki með þessum hætti.

Verði ekki fallist á þær athugasemdir og tillögur um breytingar á efni 2. og 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins sem samtökin hafa nú þegar komið á framfæri, skal bent á eftirfarandi.

Samkvæmt upplýsingum frá FME hafa ekki verið gerðir samningar skv. 5. gr. frumvarps laga um váttryggingastarfsemi við erlend stjórnvöld þar sem sérstaklega er vikið að endurtryggjendum en gert mun vera ráð fyrir því að framkvæmdastjórn ESB annist slíka samninga, þó með aðstoð CEIOPS.

Samkvæmt því er eðlilegra að orðalag 2. mgr. 55. gr. frumvarpsins taki mið af framkvæmdinni og vísað verði til „samstarfssamnings sem Fjármálaeftirlitið er aðili að á milli ríkja EES og eftirlitsstjórnvalds í heimaríki viðkomandi endurtryggingafélags“.

Þótt FME hafi heimild skv. 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins til að veita undanþágu frá banni 2. málsl. 2. mgr. 5. gr. við kaupá endurtryggingum í þriðja ríki er sú undanþáguheimild óþarflega þröng, þar sem hún gerir ráð fyrir að **sérstakar aðstæður** séu fyrir hendi. Til mikilla bóta væri að fella úr 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins orðin „sérstakar aðstæður“. Í því sambandi skal annars vegar bent á að væntanlega mun það taka nokkurn tíma að ganga frá samstarfssamningum við eftirlitsstjórnvöld í heimaríkjum endurtryggjenda utan EES-svæðisins. Hins vegar er eðlilegt að ákvæðið verði túlkað vítt þannig að váttryggingafélög þurfi ekki að skipta um endurtryggjendur frá þriðja ríki ef talið er unnt að ganga út frá því að endurtryggjandinn sé í sínu heimaríki undir sambærilegu eftirliti og tíðkast innan EES, en markmiðið með takmörkun á því, hvar heimilt verður að kaupa endurtryggingavernd er að gerðar verði sömu kröfur til þeirra endurtryggingafélaga sem hérland frumtryggingafélög skipta við.

Um 54. gr.

Auk þeirra efnislegu athugasemda við ákvæði 54. gr. frumvarpsins um stjórn, sem rakin eru í umsögn samtakanna, dags. 7. desember s.l., skal áréttað að samtökin telja ekki rétt að setja strangari reglur um hæfi til stjórnarsetu í váttryggingafélögum en um önnur félög á fjármálamarkaði. Eðlilegt er að samræmi sé milli reglna um stjórn váttryggingafélaga og stjórn annarra fyrirtækja á fjármálamarkaði.

Í lok desembermánaðar 2009 var lagt fram á Alþingi frumvarp til breytinga á lögum um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002 (343. mál – þingskjal 614). Vakin er athygli á því að samkvæmt 35. gr. þess frumvarps eru búsetuskilyrði stjórnarmanna önnur en í 54. gr. frumvarps til laga um váttryggingastarfsemi.

Fulltrúar SFF og SA eru hvenær sem er reiðubúnir að koma á fund nefndarinnar og skýra sjónarmið sín frekar, verði þess óskað.

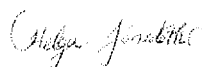
Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

Guðrún Björk Bjarnadóttir hdl.

f.h. Samtaka fjármálafyrirtækja

Helga Jónsdóttir hdl.

SFF

SAMTÖK FJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA
Samband Fjármála- og Væðingaráðs og Væðingaráðs

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi,
Viðskiptanefnd,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 21. janúar 2010

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi (þskj. 254 - 229. mál)

Samtök atvinnulífsins (SA) og Samtök fjármálafyrirtækja (SFF) hafa fengið ofangreint mál til umsagnar. Samtökin höfðu áður sent sameiginlega umsögn til viðskiptanefndar Alþingis, dags. 7. desember s.l.

Vísað er til þeirra sjónarmiða sem þar koma fram en til viðbótar vilja samtökin árétta eftirfarandi varðandi þau tvö atriði í frumvarpinu sem talið er mikilvægast að gerðar verði breytingar á.

Um 5. gr.

Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. frumvarpsins er váttryggingafélagi eingöngu heimilt að endurtryggja frumtryggingaráhættu, sbr. 1. mgr. 5. gr., annars vegar hjá endurtryggingafélagi samkvæmt 1. – 4. tl. 1. mgr. 2. gr. frumvarpsins, þ.e. ef váttryggingafélagið er hlutafélag með starfsleyfi hér á landi, váttryggingafélög með aðalstöðvar og starfsleyfi í ríki í EES, EFTA eða Færeyjum, Evrópufélag eða váttryggingafélag utan fyrrgreindra svæða en með útibú á Íslandi (1. málsl. 2. mgr. 5. gr.), og hins vegar endurtryggingafélagi í ríki utan EES, EFTA og Færeyja ef **fyrirliggjandi er samstarfssamningur um gagnkvæmt eftirlit með starfsemi endurtryggingafélaga á milli Fjármálaeftirlitsins og eftirlitsstjórnvalds í heimaríki viðkomandi endurtryggingafélags** (2. málsl. 2. mgr. 5. gr.).

Eins og fram kemur í umsögn samtakanna, dags. 7. desember s.l., hafa flest aðildarfélög SFF verulegar áhyggjur af því að takmarka eigi möguleika á að endurtryggja frumtryggingaráhættu í þriðja ríki með þessum hætti.

Verði ekki fallist á þær athugasemdir og tillögur um breytingar á efni 2. og 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins sem samtökin hafa nú þegar komið á framfæri, skal bent á eftirfarandi.

Samkvæmt upplýsingum frá FME hafa ekki verið gerðir samningar skv. 5. gr. frumvarps laga um váttryggingastarfsemi við erlend stjórnvöld þar sem sérstaklega er vikið að endurtryggjendum en gert mun vera ráð fyrir því að framkvæmdastjórn ESB annist slíka samninga, þó með aðstoð CEIOPS.

Samkvæmt því er eðlilegra að orðalag 2. mgr. 55. gr. frumvarpsins taki mið af framkvæmdinni og vísað verði til „samstarfssamnings sem Fjármálaeftirlitið er aðili að á milli ríkja EES og eftirlitsstjórnvalds í heimaríki viðkomandi endurtryggingafélags“.

Þótt FME hafi heimild skv. 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins til að veita undanþágu frá banni 2. málsl. 2. mgr. 5. gr. við kaupá endurtryggingum í þriðja ríki er sú undanþáguheimild óþarflega þröng, þar sem hún gerir ráð fyrir að **sérstakar aðstæður** séu fyrir hendi. Til mikilla bóta væri að fella úr 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins orðin „sérstakar aðstæður“. Í því sambandi skal annars vegar bent á að væntanlega mun það taka nokkurn tíma að ganga frá samstarfssamningum við eftirlitsstjórnvöld í heimaríkjum endurtryggjenda utan EES-svæðisins. Hins vegar er eðlilegt að ákvæðið verði túlkað vítt þannig að váttryggingafélög þurfi ekki að skipta um endurtryggjendur frá þriðja ríki ef talið er unnt að ganga út frá því að endurtryggjandinn sé í sínu heimaríki undir sambærilegu eftirliti og tíðkast innan EES, en markmiðið með takmörkun á því, hvar heimilt verður að kaupa endurtryggingavernd er að gerðar verði sömu kröfur til þeirra endurtryggingafélaga sem hérlend frumtryggingafélög skipta við.

Um 54. gr.

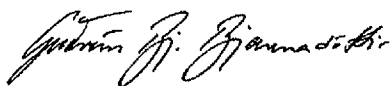
Auk þeirra efnislegu athugasemda við ákvæði 54. gr. frumvarpsins um stjórn, sem rakin eru í umsögn samtakanna, dags. 7. desember s.l., skal áréttað að samtökin telja ekki rétt að setja strangari reglur um hæfi til stjórnarsetu í váttryggingafélögum en um önnur félög á fjármálamarkaði. Eðlilegt er að samræmi sé milli reglna um stjórn váttryggingafélaga og stjórn annarra fyrirtækja á fjármálamarkaði.

Í lok desembermánaðar 2009 var lagt fram á Alþingi frumvarp til breytinga á lögum um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002 (343. mál – þingskjal 614). Vakin er athygli á því að samkvæmt 35. gr. þess frumvarps eru búsetuskilyrði stjórnarmanna önnur en í 54. gr. frumvarps til laga um váttryggingastarfsemi.

Fulltrúar SFF og SA eru hvenær sem er reiðubúnir að koma á fund nefndarinnar og skýra sjónarmið sín frekar, verði þess óskað.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

Guðrún Björk Bjarnadóttir hdl.

f.h. Samtaka fjármálafyrirtækja

Helga Jónsdóttir hdl.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi,
Viðskiptanefnd,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 7. desember 2009

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi (þskj. 254 - 229. mál)

Samtök atvinnulífsins (SA) og Samtök fjármálafyrirtækja (SFF) hafa fengið ofangreint mál til umsagnar og senda hér með sameiginlega umsögn til viðskiptanefndar Alþingis.

Ofangreind samtök gera eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið. Einstök aðildarfyrirtæki SFF áskilja sér rétt til þess að koma að frekari athugasemdum við frumvarpið.

Almennt um frumvarpið

Ýmsar breytingar hafa verið gerðar á frumvarpinu frá því það var áður lagt fram á Alþingi á 136. og 137. löggjafarþingi. Samtök atvinnulífsins og Samtök fjármálafyrirtækja sendu viðskiptanefnd Alþingis umsagnir um frumvarpið, dags. 13. febrúar og 11. júní s.l. Sumar þær breytingar sem nú hafa verið gerðar á frumvarpinu tengjast fyrri umræðum um frumvarpið eða athugasemdum Eftirlitsstofnunar EFTA. Einnig eru í frumvarpinu nokkur ný atriði sem ekki voru í fyrri gerðum þess. Sumar breytingarnar eru til bóta að mati samtakanna, en aðrar ekki.

Skýrar málsmeðferðarreglur eru komnar inn í VI. kafla, sem er til mikilla bóta, auk þess að vera lögfesting á tilskipunarákvæðum sem vantaði í fyrri gerð frumvarpsins. FME fær rúman frest til þess að fjalla um verulegar breytingar á eignarhaldi í váttryggingafélagi, en hafi það ekki gert athugasemdir eða hafnað erindi innan þess frest telst það samþykki eftirlitsins. Hliðstæðar reglur þarf um mörg fleiri atriði til þess að starfsemi váttryggingafélaga verði ekki sífellt með einhver atriði á skilyrðum, undanþágum og frestum frá FME.

Víða í frumvarpinu er gert ráð fyrir að einstök váttryggingafélög þurfi að afla samþykkis FME vegna tiltekinna þátta í starfsemi sinni. Yfirleitt er ekki tilgreint hvaða sjónarmið FME skuli leggja til grundvallar afgreiðslu sinni og engin sérstök ákvæði eru um málsmeðferð. Þetta fyrirkomulag skapar óvissu og getur íþyngt váttryggingafélögum og ekki síður FME sjálfu. Eðlilegra væri að setja reglur - eftir atvikum í reglur

FME eða í reglugerð -, um m.a. þau atriði sem nú er gert ráð fyrir að séu borin undir eftirlitið. FME hafi síðan eftirlit með að þeim reglum sé framfylgt.

Hér á eftir fara athugasemdir og ábendingar við einstakar greinar frumvarpsins. Samtökin vilja þó árétta að gagnrýni þeirra á ákvæði 5. gr. og 54. gr. hafa hér hvað mesta þýðingu og er því lögð rík áhersla á að tekið verði tillit til þeirra athugasemda sem varða þær greinar frumvarpsdraganna.

Um 5. gr.

Vísað er til þeirra sjónarmiða sem rakin eru í fyrri umsögnum SFF/SA varðandi ákvæði 2. og 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins um takmarkanir á kaupum á endurtryggingavernd.

Flest aðildarfélög SFF hafa verulegar áhyggjur af því að takmarka eigi möguleika á að endurtryggja frumtryggingaráhættu í þriðja ríki með því að áskilja að fyrir liggi samstarfssamningur milli FME og eftirlitsstjórnvalds í heimaríki viðkomandi endurtryggingafélags, sbr. 2. málsl. 2. mgr. 5. gr. Samtökin fá ekki séð að þetta nýmæli byggji á grunni tilskipunar 2005/68/EB, sem verið er að innleiða með frumvarpinu og samtökunum er ekki kunnugt um að hliðstætt bann við kaupum á endurtryggingu í tilteknum ríkjum gildi í öðrum aðildarríkjum EES.

Sum aðildarfélög SFF endurtryggja áhættur hjá stórum og öflugum bandarískum félögum. Félögin hafa áhyggjur af því að erlend eftirlitsstjórnvöld í ríkjum utan EES, EFTA eða Færeyja setji það neðarlega á forgangslistann að gera samstarfssamning við íslenska eftirlitsaðila. Niðurstaðan verður þá að íslensk löggjöf hamlar mjög möguleikum hérlandra váttryggjenda á að leita sér að besta mögulega endurtryggjanda – og þar að auki neyðist hérland félög til þess að skipta um endurtryggjanda í sumum tilvikum. Þá gætu samskipti milli váttryggingafélaga og FME í tengslum við umsóknir um undanþágu samkvæmt 3. mgr. 5. gr. tafið kaup á endurtryggingu.

Samtökin velta því fyrir sér hvort ekki mætti ná sama markmiði og 2. og 3. mgr. 5. gr. byggja á, með því að gera kröfu um að endurtryggingafélag hafi tiltekið lágmarks „rating“ hjá viðurkenndu matsfyrirtæki og uppfylli þannig settar lágmarkskröfur. Á það skal bent að í gildandi löggjöf eru ekki settar beinar skorður við því að kaupa endurtryggingavernd utan EES. Samkvæmt gildandi laga- og reglugerðarákvæðum um váttryggingaskuld, sbr. 36. gr. frumvarpsins, eru aðeins sumir endurtryggjendur viðurkenndir við fjárhagslegt mat eigna á móti váttryggingaskuld. Endurtryggingavernd sem íslenskt váttryggingafélag kaupir af endurtryggingafélagi utan EES telst ekki nægilega traust til þess að létta af íslenska félaginu kröfum um að tilgreina góðar eignir á móti váttryggingaskuldbinni. Slík nálgun er eðlilegri en beint bann eins og frumvarpið gerir ráð fyrir.

Verði niðurstaðan sú að hafa 2. og 3. mgr. 5. gr. áfram í frumvarpinu vilja samtökin benda á að gera þarf ráð fyrir því í 2. mgr. 5. gr. að kaupa megi endurtryggingar hjá öðru frumtryggingafélagi sem einnig hafi starfsleyfi í endurtryggingum.

Loks skal ítrekuð fyrri athugasemd samtakanna við ákvæði 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins, sem kveður á um að FME hafi heimild til þess að veita undanþágu frá banni 2. málsl. 2. mgr. 5. gr. „þegar sérstakar

ástæður eru fyrir hendi“. Að mati samtakanna er undanþáguheimildin óþarflega þröng og til mikilla bóta væri að sleppa áskilnaði um sérstakar ástæður.

Um 9. gr.

Skilgreiningin á líftryggingu í 18. tl. 9. gr. er ekki nægilega skýr. Spurning er hvort þörf er á því að skilgreina hugtakið líftryggingu í frumvarpinu. Ef það þykir nauðsynlegt, telja samtökin að til bóta væri að orða skilgreininguna þannig:

Líftryggingastarfsemi: Starfsemi á sviði frumtrygginga í líf- og heilsutryggingum auk tengdra slysa- og sjúkratrygginga, sbr. 22. gr.

Um 13. gr.

Bætt hefur verið í greinina ákvæðum í 2. og 3. tölul. 1. mgr. 13. gr. þar sem gert er ráð fyrir að FME skuli staðfesta reglur sem stjórn váttryggingafélags skal setja varðandi tiltekna hliðarstarfsemi. Að mati samtakanna færi betur á því að fjalla um þessi atriði í tengslum við ákvæði um skyldur stjórnar í 54. gr. frumvarpsins og vísa til þess ákvæðis í 13. gr.

Um 17. gr.

Í 1. tölul. 17. gr. er talað um „mynt“ í bókhaldi. Í lögum um bókhald og lögum um ársreikninga er notað orðið „gjaldmiðill“.

Samkvæmt 55. gr. frumvarpsins skal reikningsár váttryggingafélags vera almanaksárið, þannig að óþarft er að fjalla um það í samþykktum.

Samkvæmt framangreindu er lagt til að 1. tölul. 17. gr. frumvarpsins verði breytt þannig:

„Auk þeirra ákvæða sem lög um hlutafélög gera ráð fyrir um samþykktir hlutafélags skulu eftirtalin atriði koma fram í samþykktum váttryggingafélags:

1. *Í hvaða gjaldmiðli bókhald félagsins skuli fært og ársreikningar gerðir, sbr. 55. gr. “*

Um 31. gr.

Skilgreiningu á aðlöguðu gjaldþoli hefur verið breytt þannig að nú virðast öll váttryggingafélög þurfa að reikna út aðlagað gjaldþol, en ekki bara þau sem tilheyra hópi fyrirtækja af ákveðinni gerð eins og áður var. Er það ætlun frumvarpshöfunda að öll félög þurfi að reikna út aðlagað gjaldþol?

Um 54. gr.

- almennt

Greinin fjallar bæði um skipan og störf stjórnar. Hún yrði skýrari ef ákvæðum um sama efni væri raðað saman. Ákvæði um störf stjórnar eru í málsgreinum 1, 2, 8, 10, 11 og 12. Málsgreinar 1, 3, 4, 5, 6, 7 og 9 fjalla um skipan stjórnar, m.a. um önnur störf stjórnarmanna. Jafnvel mætti skipta greininni í tvær greinar.

- 1. og 2. mgr. 54. gr.

Samkvæmt 1. mgr. 54. gr. frumvarpsins skal kjósa jafnmarga aðalmenn og varamenn í stjórn váttryggingafélags. Aðildarfélög SFF telja að ekki hafi verið færð fram rök fyrir því að áskilja að varamenn í stjórn váttryggingafélags séu jafnmargir og aðalmenn. Á hinn bóginn má benda á að sambærileg krafa er gerð í 2. mgr. 51. gr. gildandi laga um fjármálafyrirtæki.

Í 1. og 2. mgr. 54. gr. er gert ráð fyrir því að FME staðfesti reglur sem stjórn váttryggingafélags setur um tilgreinda þætti í starfsemi félagsins. Hins vegar eru engar reglur til um meðferð FME á slíkum málum, t.d. um það hvenær FME getur krafist breytinga og hvenær má eða á að synja reglum staðfestingar. Einnig þarf að takmarka þann tíma sem FME hefur til þess að gera athugasemdir.

- 4. mgr. 54. gr.

Í 4. mgr. 54. gr. eru gerðar almennar hæfiskröfur til stjórnarmanna og framkvæmdastjóra váttryggingafélaga. Þess er krafist að þeir hafi lokið háskólaprófi sem nýtist í starfi. Samkvæmt frumvarpsgreininni á FME að setja reglur um hæfismat og að geta veitt undanþágu frá menntunarkröfum.

Samtökin telja mikilvægt að tryggja að þeir einstaklingar sem veljast til stjórnunarstarfa hjá váttryggingafélögum séu mjög vel hæfir. Ekki er víst að lagaákvæði af þessu tagi leysi það mál. Samtökin telja eðlilegt að leggja fremur víðan skilning í það hvaða menntun teljist nýtast í starfi.

Menntunarkröfunum er einnig ætlað að ná til stjórnarmanna. Bent skal á að á vinnumarkaði er nú starfandi kynslóð af fólki sem sem hefur ekki lokið háskólaprófi en er engu að síður vel menntað á mælikvarða síns tíma, t.d. með verslunarpróf og hefur lokið ýmsum námskeiðum auk þess sem þessi aldurshópur hefur mikla reynslu af störfum í atvinnulífinu og hefur oft setið í stjórnnum fyrirtækja um árabil. Þetta á við um margt af því starfsfólki sem hefur starfað hjá váttryggingafélögum og á fjármálamarkaði alla starfsævi sína. Verði of þröngur skilningur lagður í menntunarkröfur ákvæðisins getur það orðið til þess að reynt og öflugt fólk megi ekki sitja í stjórn váttryggingafélags, nema samkvæmt sérstakri heimild FME. Til álita kæmi að breyta ákvæðinu þannig að nægilegt sé að meirihluti stjórnar uppfylli menntunarkröfurnar.

- 5. og 6. mgr. 54. gr.

Með breytingum sem gerðar hafa verið á 6. mgr. 54. gr. frumvarpsins hefur að hluta til verið komið á móts við fyrri athugasemdir samtakanna við 44. gr. eldra frumvarps að því er varðar heimildir starfsmanna váttryggingafélags til að taka sæti í stjórn annars váttryggingafélags, fjármálafyrirtækis eða fjármálasamsteypu, þegar um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag váttryggingafélagsins eða félag sem er dóttur- eða hlutdeildarfélag félags með yfirráð í váttryggingafélaginu.

Í 6. mgr. 54. gr. er gert ráð fyrir því að viðkomandi aðilar þurfi sérstaka heimild FME til stjórnarsetunnar. Algengt og eðlilegt fyrirkomulag á vali stjórnarmanna hefur verið annars vegar að sömu menn skipi stjórn félaga í sömu samstæðu (t.d. skaðatryggingafélags og líftryggingafélags), hins vegar að starfsmenn móðurfélags skipi stjórn dótturfélags. Að mati samtakanna er óþarft að áskilja sérstaka heimild FME til stjórnarsetu í hverju einstöku tilviki.

Rétt er að geta þess til samanburðar að í sambærilegu ákvæði í drögum að frumvarpi til breytinga á lögum um fjármálafyrirtæki (3.-5. mgr. 34. gr. frumvarpsins) er ekki áskílin sérstök heimild FME fyrir stjórnarsetu hverju sinni. Viðkomandi ákvæði hljóðar svo:

„Stjórnarmenn mega ekki eiga sæti í stjórn annars fjármálafyrirtækis eða aðilum tengdum því né vera starfsmenn, lögmenn eða endurskoðendur annars fjármálafyrirtækis eða tengdra félaga. Starfsmönnum fjármálafyrirtækis er ekki heimilt að sitja í stjórn viðkomandi fjármálafyrirtækis.

Þrátt fyrir ákvæði 3. mgr. getur stjórnarmaður eða starfsmaður fjármálafyrirtækis tekið sæti í stjórn annars fjármálafyrirtækis, váttryggingafélags eða fjármálasamsteypu ef um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag fjármálafyrirtækisins eða félag sem er dótturfélag eða hlutdeildarfélag félags með yfirráð í fjármálafyrirtækinu. Sama gildir um lögmann móðurfélags.

Stjórnarseta samkvæmt 4. mgr. skal háð því að hún skapi ekki, að mati Fjármálaeftirlitsins, hættu á hagsmunaárekstrum á fjármálamarkaði. Í þessu sambandi skal m.a. horft til eignarhalds aðila og tengsla félagsins sem um ræðir við aðra aðila á fjármálamarkaði svo og hvort tengslin geti skaðað heilbrigðan og traustan rekstur fjármálafyrirtækisins.“

Til samanburðar hljóða 5.- 6. mgr. 54. gr. frumvarps þess, sem hér er fjallað um, svo:

„Þá mega stjórnarmenn ekki eiga sæti í stjórn annars váttryggingafélags eða aðila tengdra því né vera starfsmenn, lögmenn, endurskoðendur eða tryggingastærðfræðingar annars váttryggingafélags eða tengdra félaga.

Þrátt fyrir ákvæði 4. mgr. (á væntanlega að vera 5. mgr.) getur stjórnarmaður eða starfsmaður váttryggingafélags, samkvæmt heimild Fjármálaeftirlitsins, tekið sæti í stjórn annars váttryggingafélags, fjármálafyrirtækis eða fjármálasamsteypu ef um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag váttryggingafélagsins eða félag sem er dótturfélag eða hlutdeildarfélag félags með yfirráð í váttryggingafélaginu. Heimildir til stjórnarsetu skv. 1. málsl. skulu háðar því að stjórnarsetan skapi ekki, að mati Fjármálaeftirlitsins, hættu á hagsmunaárekstrum á fjármálamarkaði. Í þessu sambandi skal m.a. horft til eignarhalds aðila og tengsla félagsins sem um ræðir við aðra aðila á fjármálamarkaði svo og hvort tengslin geti skaðað heilbrigðan og traustan rekstur váttryggingafélags.“

Samtökin leggja til að orðalagi 6. mgr. 54. gr. frumvarpsins verði að þessu leyti breytt til samræmis við 4. og 5. mgr. 34. gr. frumvarps til breytinga á lögum um fjármálafyrirtæki.

Jafnframt skal vakin athygli á því að samkvæmt orðalagi 6. mgr. 54. gr. virðist ákvæðið girða fyrir það að starfsmenn móðurfélags, sem er fjármálafyrirtæki, eigi sæti í stjórn váttryggingafélags, sem er dótturfélag fjármálafyrirtækisins. Á hinn bóginn kemur fram í 4. mgr. 34. gr. frumvarps til breytinga á lögum um fjármálafyrirtæki að stjórnarmaður eða starfsmaður fjármálafyrirtækis geti tekið sæti í stjórn annars fjármálafyrirtækis, váttryggingafélags eða fjármálasamsteypu ef um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag fjármálafyrirtækisins eða félag sem er dótturfélag eða hlutdeildarfélag félags með yfirráð í fjármálafyrirtækinu. Að mati samtakanna er æskilegt að heimildir til setu í stjórn váttryggingafélags séu skilgreindar í lögum um váttryggingastarfsemi.

Samkvæmt framanrituðu er lagt til að 6. mgr. 54. gr. frumvarpsins verði breytt þannig:

*„Þrátt fyrir ákvæði 5. mgr. **getur stjórnarmaður eða starfsmaður váttryggingafélags eða fjármálafyrirtækis tekið sæti** í stjórn annars váttryggingafélags, fjármálafyrirtækis eða fjármálasamsteypu ef um er að ræða dóttur- eða hlutdeildarfélag **fyrirnefnda** félagsins eða félag sem er dótturfélag eða hlutdeildarfélag félags með yfirráð í **fyrirnefnda** félaginu. **Sama gildir um lögmann móðurfélags. Stjórnarseta samkvæmt þessari málsgrein skal háð því að hún skapi ekki, að mati Fjármálaeftirlitsins, hættu á hagsmunaárekstrum á fjármálamarkaði. Í þessu sambandi skal m.a. horft til eignarhalds aðila og tengsla félagsins sem um ræðir við aðra aðila á fjármálamarkaði svo og hvort tengslin geti skaðað heilbrigðan og traustan rekstur váttryggingafélagsins.**“*

Um 55. gr.

Vakin er athygli á því að í lok 1. mgr. 55. gr. er talað um að ársreikningur váttryggingafélags skuli gerður „í samræmi við lög, settar reikningsskilareglur og settar alþjóðlegar reikningsskilareglur“. Í 4. mgr. er talað um „alþjóðlega reikningsskilastaðla“. Hugsanlegt er að alþjóðlegar reglur eða staðlar hafi verið settir, en ekki öðlast lagagildi á Íslandi og eigi þá ekki að hafa áhrif á ársreikninga hér. Er orðalag greinarinnar nægilega ljóst til að ná yfir slík tilvik?

Um 56. gr.

Ný lokamálsgrein (4. mgr.) víkur frá sjö ára reglu 3. mgr. 20. gr. laga um endurskoðendur, nr. 79/2008. Fulltrúar aðildarfyrirtækja SFF vilja benda á að þótt frávikið virðist ekki mikið, gæti það valdið misskilningi og vandræðum í framkvæmd. Til einföldunar væri að fella málsgreinina niður og láta almennar reglur um endurskoðendur gilda um váttryggingafélög eins og önnur fyrirtæki. Sé almennum reglum áfátt væri eðlilegt að breyta þeim.

Um 58. gr.

Í 58. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir því að váttryggingafélag skuli innan 10 daga frá undirritun ársreiknings og innan þriggja mánaða frá lokum reikningsárs senda FME endurskoðaðan og undirritaðan ársreikning félagsins auk þeirra fylgigagna sem kveðið er á um í reglum FME.

Með ákvæðinu er skilafrestur ársreiknings og tengdra gagna stytur um einn mánuð, úr fjórum mánuðum í þrjá, sbr. 47. gr. gildandi laga um váttryggingastarfsemi.

Samtökin gera ekki athugasemdir við styttingu frestsins en telja nauðsynlegt að FME verði heimilt að veita lengri frest til einstakra félaga ef sérstaklega stendur á. Því leggja samtökin til að 58. gr. frumvarpsins verði breytt þannig að kveðið verði á um það að FME geti, í sérstökum tilvikum, vikið frá frestinum.

Um 62. gr.

Í 5. mgr. 62. gr. er talað um bókhald í erlendri mynt. Til samræmis við lög um bókhald og lög um ársreikninga ætti að tala um „gjaldmiðil“ í 62. gr. Ennfremur mætti skoða hvort málsgreinin fari ekki betur í 58. gr.

Um 106. gr. (gildistöku) og ákvæði til bráðabirgða

Ýmis ákvæði laganna krefjast tölverðs undirbúnings, bæði hjá váttryggingafélögum og hjá FME. Eðlilegt er að ætla 6-9 mánaða aðlögunartíma þess vegna. Sérstaklega þarf að skoða það að ekki er kosið í stjórnir félaga nema einu sinni á ári og verður ekki hægt að uppfylla ákvæði laganna sem breytingar hafa í för með sér á stjórnarsetu fyrr en á aðalfundi váttryggingafélaganna. Í sumum tilvikum er eðlilegt að ákvæði laganna komi ekki til framkvæmda gagnvart einstökum váttryggingafélögum fyrr en breyting verður þar á núverandi skipan mála.

Skýr gildistökuákvæði þurfa að vera í lögunum sjálfum. Þar eð komið er fram yfir lögfestingafrest ýmissa tilskipunarákvæða er ekki æskilegt að fresta gildistöku laganna í heild, heldur þarf að láta ákvæði þeirra öðlast gildi á mismunandi tíma.

Telja þarf upp í bráðabirgðaákvæði þær greinar frumvarpsins sem ekki er unnt að láta koma til framkvæmda strax. Nokkur ákvæði eru talin upp í frumvarpinu, en bæta þarf við þann lista. Það eru m.a.

Með 6-9 mánaða aðlögunartíma:

- Lokamálsgrein 30. gr. (váttryggingafélagaskrá á netinu),
- 1. og 2. mgr. 54. gr. (reglur sem félagsstjórn skal setja),
- lokamálsgrein 56. gr. (ef samþykkt verður, skipt um endurskoðendur eftir sértækri reglu),
- lokamálsliður 65. gr. (kynning á stefnu FME um birtingu á niðurstöðum).

Þegar núverandi skipan breytist eða verður endurnýjuð:

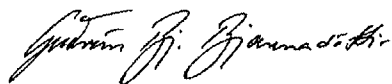
- 2. mgr. 5. gr. (ef samþykkt verður, bann við tilteknum endurtryggingaviðskiptum) komi til framkvæmda við næstu endurnýjun viðkomandi endurtryggingasamninga,

- 1. mgr. 17. gr. (getur kallað á breytingu á samþykktum sem má bíða aðalfundar),
- 3. og 4. mgr. 54. gr. (blessun FME á mönnun á æðstu störfum ætti ekki að taka til þeirra sem nú gegna þeim).

Fulltrúar SFFog SA eru hvenær sem er reiðubúnir að koma á fund nefndarinnar og skýra sjónarmið sín frekar, verði þess óskað.

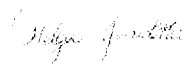
Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

Guðrún Björk Bjarnadóttir hdl.

f.h. Samtaka fjármálafyrirtækja

Helga Jónsdóttir hdl.

Alþingi
Erindi nr. P 138/947
komudagur 22.1.2010

19. janúar 2010
Dags. yðar: 28. desember 2009
SI-60288

Nefndasvið Alþingis
nefndasvid@althingi.is
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi
(heildarlög, EES-reglur), 229. mál.

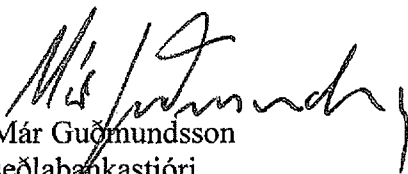
Með tölvupósti dags. 28. desember 2009 óskaði viðskiptanefnd
Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um ofangreint frumvarp.

Í athugasemdum við frumvarpið kemur m.a. fram að frumvarpið hafi
fyrst verið lagt fram á vorþingi 2008 en hafi þá ekki hlotið afgreiðslu.
Ekki var á þeim tíma óskað umsagnar Seðlabankans um það frumvarp.

Seðlabankinn gerir ekki athugasemdir við fyrirbyggjandi frumvarp,
enda að mestu um lögleiðingu á tilskipunum að ræða sem þegar hafa
verið teknar upp í EES-samninginn.

Virðingarfyllt

SEÐLABANKI ÍSLANDS

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Tryggvi Pálsson
framkvæmdastjóri

SEÐLABANKI ÍSLANDS

KALKOFNSVEGI 1 · 150 REYKJAVÍK
SÍMI: 569 9600 · NETFANG: sedlabanki@sedlabanki.is · BRÉFASÍMI: 569 9605

Alþingi
Erindi nr. P 138/1010
komudagur 21.1.2010

Alþingi – nefndasvið
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík.

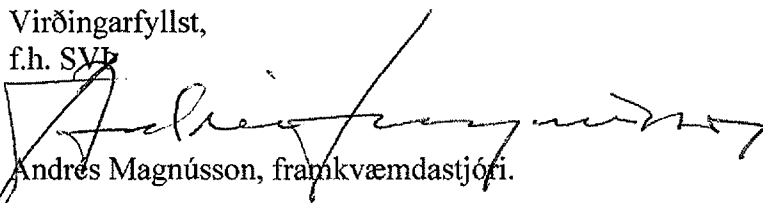
Reykjavík, 21. janúar 2010.

Efni: Frumvarp til laga um váttryggingastarfsemi, ²²⁹~~239~~ mál – umsögn.

Samtök verslunar og þjónustu hafa fengið ofangreint frumvarp sent til umsagnar, en samtökin gæta hagsmuna fyrir váttryggingamiðlara sem starfandi eru á hérlandum markaði.

Skemmst er frá því að segja að ekkert í frumvarpinu snertir starfsemi váttryggingamiðlara með beinum hætti og munu samtökin því ekki gera efnislegar athugasemdir við frumvarpið.

Virðingarfyllst,
f.h. SVÞ

Andrés Magnússon, framkvæmdastjóri.

TRYGGINGAMIDSTÖÐIN

Alþingi
Erindi nr. P/38/988
komudagur 25.1.2010

Til Viðskiptanefndar Alþingis
nefndasvid@althingi.is
Fax 563 0550

Umsögn um frumvarp til laga váttryggingastarfsemi – 229. mál , þskj. 254.

Reykjavík 21. janúar 2010

Varðar: Ákvæði um endurtryggingar í 5. grein frumvarpsins

Tryggingamiðstöðin hf. hefur unnið með Samtökum fjármálafyrirtækja að umsögn um frumvarpið. Afstaða félagsins til 5. gr. frv. er eindregnari en í umsögn SFF, eins og hér er gerð grein fyrir. Hvað aðrar greinar varðar lýsir umsögn SFF afstöðu félagsins líka.

Um 5. gr.

Félagið leggur til að 2. og 3. mgr. falli brott.

Takmarkanir sem lagðar eru til um kaup á endurtryggingavernd eru alvarlegar. Ekki verður séð að greinin eigi sér fyrirmynd í endurtryggingatilskipuninni sem verið er að lögfesta.

Það að kaupa váttryggingavernd á sér langa hefð og þarfnast ekki sérstakrar heimildar í lögum. Sama máli gegnir um endurtryggingavernd. Takmarkanir á því hvar endurtryggingavernd er keypt eru tilefnislausar og undanþáguheimild greinarinnar er þröng. Iðulega þarf að leita út fyrir EES með endurtryggingu á sérhæfðum áhættum, auk þess sem endurtrygging á venjulegum áhættum (heilum váttryggingagreinum, t.d. skipatryggingum eða slysatryggingum) fæst oft á betri kjörum með því að leita út fyrir EES með hluta hennar. Takmörkunin, ef að lögum verður, getur því leitt til hækkunar váttryggingaiðgjalda auk þess að raska eðlilegri stafsemi váttryggingafélaga.

Í gildandi rétti eru takmarkanir á fjárhagslegu hagræði af endurtryggingum sem keyptar eru utan EES, en váttryggingafélögum er frjálst að kaupa þær. Slíkt fyrirkomulag er eðlilegra en þær takmarkanir sem í frumvarpinu felast.

Þá skal þess getið, að athugasemdir við greinina eru einkennilegar. Gildandi 5. gr. er efnislega eins og 1. mgr. frv. Hún fjallar ekki um hvar váttryggja megi áhættur, heldur um þá sem í atvinnuskyni stuðla að því að koma váttryggingum á. Í gildandi rétti er ekki takmarkað hvar fólk og fyrirtæki kaupa váttryggingar sjálf án milligöngu annarra.

TRYGGINGAMIÐSTÖÐIN

Þá ber þess að gæta að á váttryggingafélagi hvílir ekki lagaskylda að endurtryggja þá frumtryggingaráhættu sem það hefur tekið á sig þótt endurtryggingarvernd váttryggingafélags geti vissulega skipt miklu máli fyrir gjaldþol þess. Því er það mjög öfugsnúið að setja váttryggingafélagi eins þröng skilyrði um kaup á endurtryggingum og ákvæði frv. mæla fyrir um. Það er öllu eðlilegra, og fullnægjandi frá eftirlitssjónarmiði, að endurtryggingarvernd hvers félags sé metin sem hluti af fjárhagslegum styrk þess, gjaldþoli og eignum á móti váttryggingaskuld.

Undirritaðir veita nánari upplýsingar um þessi atriði ef óskað er.

Virðingarfyllst

f.h. Tryggingamiðstöðvarinnar hf.

Helgi Þórsson
helgith@tm.is
beinn sími 5152 21 45

Valgeir Pálsson
valgeir@tm.is
beinn sími 5152111

TRYGGINGAMIÐSTÖÐIN

Alþingi
Erindi nr. P 138/949
komudagur 22.1.2010

Til Viðskiptanefndar Alþingis
nefndasvid@althingi.is
Fax 563 0550

Umsögn um frumvarp til laga váttryggingastarfsemi – 229. mál, þskj. 254.

Reykjavík 21. janúar 2010

Varðar: Ákvæði um endurtryggingar í 5. grein frumvarpsins

Tryggingamiðstöðin hf. hefur unnið með Samtökum fjármálafyrirtækja að umsögn um frumvarpið. Afstaða félagsins til 5. gr. frv. er eindregnari en í umsögn SFF, eins og hér er gerð grein fyrir. Hvað aðrar greinar varðar lýsir umsögn SFF afstöðu félagsins líka.

Um 5. gr.

Félagið leggur til að 2. og 3. mgr. falli brott.

Takmarkanir sem lagðar eru til um kaup á endurtryggingavernd eru alvarlegar. Ekki verður séð að greinin eigi sér fyrirmynd í endurtryggingatilskipuninni sem verið er að lögfesta.

Það að kaupa váttryggingavernd á sér langa hefð og þarfnast ekki sérstakrar heimildar í lögum. Sama máli gegnir um endurtryggingavernd. Takmarkanir á því hvar endurtryggingavernd er keypt eru tilefnislausar og undanþáguheimild greinarinnar er þröng. Íðulega þarf að leita út fyrir EES með endurtryggingu á sérhæfðum áhættum, auk þess sem endurtrygging á venjulegum áhættum (heilum váttryggingagreinum, t.d. skipatryggingum eða slysatryggingum) fæst oft á betri kjörum með því að leita út fyrir EES með hluta hennar. Takmörkunin, ef að lögum verður, getur því leitt til hækkunar váttryggingaiðgjalda auk þess að raska eðlilegri stafsemi váttryggingafélaga.

Í gildandi rétti eru takmarkanir á fjárhagslegu hagræði af endurtryggingum sem keyptar eru utan EES, en váttryggingafélögum er frjálst að kaupa þær. Slíkt fyrirkomulag er eðlilegra en þær takmarkanir sem í frumvarpinu felast.

Þá skal þess getið, að athugasemdir við greinina eru einkennilegar. Gildandi 5. gr. er efnislega eins og 1. mgr. frv. Hún fjallar ekki um hvar váttryggja megi áhættur, heldur um þá sem í atvinnuskyni stuðla að því að koma váttryggingum á. Í gildandi rétti er ekki takmarkað hvar fólk og fyrirtæki kaupa váttryggingar sjálf án milligöngu annarra.

TRYGGINGAMIÐSTÖÐIN

Þá ber þess að gæta að á váttryggingafélagi hvílir ekki lagaskylda að endurtryggja þá frumtryggingaráhættu sem það hefur tekið á sig þótt endurtryggingarvernd váttryggingafélags geti vissulega skipt miklu máli fyrir gjaldþol þess. Því er það mjög öfugsnúið að setja váttryggingafélagi eins þröng skilyrði um kaup á endurtryggingum og ákvæði frv. mæla fyrir um. Það er öllu eðlilegra, og fullnægjandi frá eftirlitssjónarmiði, að endurtryggingarvernd hvers félags sé metin sem hluti af fjárhagslegum styrk þess, gjaldþoli og eignum á móti váttryggingaskuld.

Undirritaðir veita nánari upplýsingar um þessi atriði ef óskað er.

Virðingarfullt

f.h. Tryggingamiðstöðvarinnar hf.

Helgi Þórsson
helgith@tm.is
beinn sími 5152 21 45

Valgeir Pálsson
valgeir@tm.is
beinn sími 5152111

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/1029
komudagur 27.1.2010

Nefndasvið Alþingis
Viðskiptanefnd
b/t. Selmu Hafliðadóttur
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 26. janúar 2010.

Efni: Frumvarp til laga um váttryggingarstarfsemi (229. mál).

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem felur í sér heildarlög um váttryggingarstarfsemi.

Viðskiptaráð Íslands skilaði inn umsögnum um fyrri frumvörp af sama meiði (225. mál, 136. löggjafarþing og 53. mál, 137. löggjafarþingi) og gerði við þau all nokkrar umsagnir. Almennu voru gerðar athugasemdir við framsetningu frumvarpanna, en mörg ákvæði þeirra voru afar torlesin. Að mati ráðsins gekk þetta á skjön við aðra nýlega löggjöf á fjármálamarkaði, þar sem almennt hefur verið leitast við að aðgreina efni laganna í stutt og læsileg ákvæði. Í því frumvarpi sem hér er til umsagnar hafa verið gerðar töluverðar breytingar á framsetningu ákvæða til hins betra. Þrátt fyrir það gerir Viðskiptaráð nokkrar athugasemdir við eintök ákvæði frumvarpsins og verða þær nú reifðar.

I. kafli – gildisvið, starfshættir

Endurtrygging (5. gr.)

Í fyrsta lagi er gerð athugasemd við 2. mgr. 5. gr. frumvarpsins sem kveður á um að váttryggingarfélögum sé óheimilt að endurtryggja í löndum utan EES-svæðisins nema fyrir liggja samstarfssamningur á milli FME og eftirlitsstjórnvalda í viðkomandi ríki um gagnkvæmt eftirlit með starfsemi endurtryggingarfélaga.

Fyrir þessu ákvæði eru eflaust réttmætar ástæður, t.a.m. þær er varða skilvirkt eftirlit af hálfu FME, þó ekki sé fjallað um þær í greinargerð frumvarpsins. Það er hins vegar ljóst að endurtryggingaráhætta er alþjóðleg í eðli sínu og því íþyngjandi fyrir íslenska váttryggjendur að vera útilokaðir frá stórum hluta hins alþjóðlega endurtryggingarmarkaðar, t.a.m. í Asíu og Ameríku. Alþjóðlegir endurtryggjendur eru enn fremur með starfsstöðvar í mörgum löndum og vandi getur verið að finna út í hvaða útibúi endurtryggingaráhættan liggur í raun. Það er jafnframt skynsamleg áhættudreifing af hálfu frumtryggingarfélags að skipta endurtryggingaráhættu sinni landfræðilega á aðra markaði.

Með þessu ákvæði er íslenskum váttryggingarfélögum settar töluverðar skorður hvað endurtryggingu varðar sem getur, skv. upplýsingum Viðskiptaráðs, sett núgildandi samninga um endurtryggingu í uppnám. Í fljótu bragði er ekki að sjá sambærilegt ákvæði í tilskipun 2005/68/EB og ekki er að finna í greinargerð frumvarpsins rökstuðning fyrir því afhverju annað fyrirkomulag eigi að gilda um íslensk váttryggingarfélög en önnur Innan EES. Af 50. gr. tilskipunarinnar er hins vegar ljóst að framkvæmdastjórn ESB hefur verið falið að annast tillögugerð vegna samningaviðræðna Evrópuráðsins við þriðju lönd um tilhögun viðbótareftirlits. Miklu skiptir að ráðuneytið og FME fylgist grannt með framgangi slíkra viðræðna og tryggi að íslensk váttryggingarfélög njóti þess hagræðis sem af þeim leiðir eins fljótt og unnt er.

Undanþáguheimild 3. mgr. 5. gr. er jafnframt of þröng, en heimildin gerir aðeins ráð fyrir að undanþága sé veitt ef "sérstakar ástæður" eru fyrir hendi. Greinargerðin gefur engar vísbendingar um það hverslags ástæður það gætu verið og því spurning hvort tilurð ofangreindra samninga geti fallið þar undir. Hnykkja mætti á því í greinargerðinni svo tryggt sé að FME hafi skýran lagagrundvöll til að veita undanþágu í þeim tilvikum.

Viðskiptaráð leggur til að 2. og 3. mgr. 5. gr. frumvarpsins falli brott ef ákvæðin ganga lengra en tilskipunin.

VI. kafli – virkur eignarhlutur, hlutabréf og lánveitingar

Viðskiptaráð gerir einnig athugasemdir við VI. kafla frumvarpsins. Sá kafli hefur þó tekið umtalsverðum breytingum til batnaðar frá fyrri frumvörpum hvað framsetningu og lengd ákvæða varðar og ber að fagna því. Þá ber einnig að fagna því að efnahags- og viðskiptaráðuneytið stefni, sbr. þingmál 343 á yfirstandandi löggjafarþingi, að innleiðingu þeirra umtalsverðu breytinga sem ákvæði kaflans hafa í för með sér samhliða álíka breytingum á ákvæðum laga um fjármálafyrirtæki.

Eignaraðild (41. gr.)

Í fyrsta lagi er lagt til að orðalagi 1. mgr. 41. gr. verði breytt á þann hátt að aðili skuli leita samþykkis Fjármálaeftirlitsins fyrir fram hyggist hann eignast virkan eignarhlut í váttryggingarfélagi. Þetta er grundvallaratriði fyrir slíka aðila að hafa í huga og núverandi orðalag, þ.e. að tilkynna skuli fyrirfram um áform, er ekki nægilega skýrt.

Viðskiptaráð leggur til að orðalagi 1. mgr. 41. gr. sé breytt til samræmis við ofangreint.

Staðfesting FME (42. gr.)

Í öðru lagi er athugasemd gerð við frest FME, skv. 1. mgr. 42. gr., til að afgangið tilkynningu aðila sem hyggst eignast virkan eignarhlut. Samkvæmt tilskipuninni þá eiga eftirlitsaðilar að hámarki að hafa 80 virka daga til að afgangið slíka tilkynningu. FME hefur hins vegar samkvæmt ákvæðinu mun rýmri tíma til að afgangið tilkynningar af þessu tagi. Jafnframt er ekki tiltekið hvort að 20 daga fresturinn í lok málgreinarinnar geti endurnýjast ef FME óskar aftur viðbótargagna.

Það er mikilvægt að afgangiðslutími FME sé sem stýstur, þó auðvitað þannig að FME hafi ráðrúm til að leggjast í þá vinnu sem nauðsynleg er, en óvissa um eignarhald getur haft slæm áhrif á váttryggingarfélögin og váttryggjendur.

Viðskiptaráð leggur til að tímafrestur FME til að afgangið tilkynningar um virka eignarhluti verði að fullu samræmdur tilskipuninni.

Tilkynning ekki send (45. gr.)

Í 45. gr. frumvarpsins er gerð breyting á sambærilegu ákvæði fyrri frumvarps sama efnis, nánar tiltekið 10. mgr. 41. gr. þess frumvarps, sem er af hinu góða. Fyrri frumvarpið fól þannig í sér að atkvæðisréttur aðila sem eignast myndi eða auka við virkan eignarhlut sinn í óþökk FME féll niður fyrir 9,99% þar til hlutur væri seldur. Ekki verður séð af greinargerð þessa frumvarps að það sé ætlunin með 45. gr., enda ætti almennt að nægja að viðkomandi myndi ekki ná þeim áhrifum sem hann ætlaði sér með fjárfestingunni og að hann yrði við það mögulega beittur talsverðum viðurlögum.

VII. kafli – stjórn, endurskoðun og reikningsskil

Stjórn (54. gr.)

Viðskiptaráð gerir jafnframt athugasemdir við 54. gr. frumvarpsins er kveður á um skipan stjórnar váttryggingarfélaga og hæfisskilyrði til stjórnarsetu. Ákvæðið hefur að geyma umfangsmiklar takmarkanir í þeim efnum sem m.a. miða að því að draga úr kross stjórnarsetu. Tekið er undir það sjónarmið sem fjallað er um í greinargerð frumvarpsins þar sem segir að mikilvægt sé að eignarhald og stjórnarseta skapi ekki hættu á hagsmunaárekstrum og orðsporsáhættu.

Því verður samt sem áður að halda til haga að ákvæði þetta á sér ekki hliðstæðu í fyrrgreindri tilskipun og ekki er að finna samanburð í greinargerð frumvarpsins við önnur viðlíka ákvæði í lögum annarra landa. Miklar líkur eru jafnframt til þess að svipaðar breytingar séu til umræðu í nágrannalöndum okkar. Þar sem reglum um stjórnarsetu verður ekki breytt með auðveldum hætti væri mun heppilegra taka mið af alþjóðlegri þróun í

Þessum efnum. Með því að biðja með ákvæði þetta þar til línur fara að skýrast í samanburðarlöndum okkar er unnt að yfirfara heildstætt iöggjöf um fjármála- og váttryggingarstarfsemi með það að leiðarijósi að innleiða sambærilegar breytingar, en samkvæmt áður nefndu frumvarpi efnahags- og viðskiptaráðherra (þingmál 343) er stefnt að innleiðingu álíka ákvæðis í lög um fjármálafyrirtæki.

Að auki er upptalning 54. mgr. afar víðtæk og því hætt við að verið sé að útiloka stóran hóp frá stjórnarsetu. Fyrir því geta verið réttmætar ástæður en gæta verður að því að ofgera ekki. Í þeim efnum verður t.a.m. að skoða vísan 5. mgr. í tengd félög. Hugtakið er ekki skilgreint nánar í greinargerð frumvarpsins; er átt við félög innan sömu samstæðu, tengsl gegnum hlutdeild eða önnur tengsl? Því vantar talsvert uppá skýrleika þessarar málsgreinar.

Þá er 4. málsl. 4. mgr. ákvæðisins einkar óskýr, en þar kemur fram að stjórnarmenn megi ekki hafa sýnt af sér háttsemi „sem gefur tilefni til að ætla að þeir misnoti aðstöðu sína eða skaði félagið“. Almennt er við það miðað að einstaklingar geti lesið það af lögum og reglum hvaða réttindi þeir eiga og hvaða skyldur þeir bera, en ekkert er um það fjallað í greinargerð frumvarpsins hvaða háttsemi um ræðir. Mat á slíkri háttsemi er afar vandasamt og ef ákvæðið tekur engum breytingum er ljóst að FME hefur hér tiltölulega frjálsar hendur. Slíkt tómarúm viðmiða er einungis til þess fallið að veikja stoðir jafnræðis og gagnsæis.

Vissulega er mikilvægt að stjórnir fyrirtækja og fyrirtæki sjálf beri með sér ásýnd fagmennsku og standi fyrir trúverðugum vinnubrögðum. Það verður jú aðeins gert með hæfa einstaklinga í stjórnnum þeirra, en of stífar hæfisreglur geta haft öndverð áhrif með því að minnka um of mengi hæfra einstaklinga. Að sama skapi verður að vega og meta hagsmuni af hæfisreglum og hagsmuni hluthafa af því að beita, tiltölulega óáreittir, sjálfsákvörðunarrétti sínum með því að kjósa þá fulltrúa sem þeir telja hæfir í stjórnir fyrirtækja. Um þetta réttmæta sjónarmið er ekki fjallað í greinargerð frumvarpsins né heldur hvort hægt sé að ná sama árangri með öðrum og vægari leiðum.

Í ljósi þess að viðbúið er að talsverðar breytingar muni verða á hæfisreglum tengdum stjórnarsetu í fjármála- og váttryggingarfyrirtækjum í samanburðarlöndum okkar leggur Viðskiptaráð til að 54. gr. frumvarpsins verði endurskoðað í samræmi við alþjóðlega þróun.

Að lokum vill Viðskiptaráð beina sjónum nefndarinnar og ráðuneytisins að reglum um lágmarksgjaldþol sem tíðkast víða erlendis. Í mörgum löndum er váttryggingarfélögum heimilt að draga hlut endurtryggjenda í iðgjöldum frá gjaldþolshlutfalli, sbr. a. liður 2. tl. 36. gr. tilskipunarinnar, og félögin geta þannig stillt af gjaldþol sitt með endurtryggingarsamningum sem taka tiltekin hluföll tjóna. Þar sem þetta fyrirkomulag tíðkast þá telst það eðlilegur hluti af fjárstýringu váttryggingarfélaga. Væri þessi leið farin hér gætu félögin takmarkað áhættu sína og staðist gjaldþolskröfur með minna fé en ella, sem kæmi minni váttryggingarfélögum afar vel. Að mati Viðskiptaráðs er full ástæða fyrir nefndina að kanna þetta nánar.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái fram að ganga, en hvetur til þess að tekið verði tillit til framlagðra tillagna.

Virðingarfyllt,

Haraldur I. Birgisson

Haraldur I. Birgisson
Lögfræðingur Viðskiptaráðs